13 ԱՊՐԻԼ 2000 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 67 (2035)

Ազգ
Azg
armenian daily

Անհրաժեշտության դեպքում ՆԱՏՕ-ին կդիմակայի ռուս-բելառուսական «ռազմական հզոր խմբավորումը»

ՄՈՍԿՎԱ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Վլադիմիր Պուտինի եւ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի միջեւ բանակցությունների կարեւորագույն թեմաներից մեկը կդառնա ՆԱՏՕ-ի հետ սահմանի վրա «հզոր բելառուսական եւ ռուսական ռազմական խմբավորում» ստեղծելու հարցը:

Ամենամյա ուղերձով խորհրդարանի պատգամավորների առջեւ ելույթ ունենալով՝ Բելառուսի նախագահը հայտարարել է նաեւ, որ խմբավորման կազմում ընդգրկված կլինեն «նորագույն տեխնիկայով սպառազինված 300 հազար զինվորականներ»: Խմբավորման միջուկը բելառուսական բանակն է լինելու:

Այդ տեղեկությունը հաստատել է պաշտպանության նախարարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Լեոնիդ Իվաշովը: Նրա խոսքերով, Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միության մշակվող ռազմական դոկտրինան պաշտպանական է, նույնպիսի բնույթ կկրի նաեւ նոր խմբավորումը:

Վլադիմիր Պուտինն ապրիլի 16-ին կայցելի Մինսկ՝ արտասահմանյան շրջագայության շրջանակներում, որի ծրագրի մեջ մտնում են նաեւ Ուկրաինան եւ Մեծ Բրիտանիան:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Անընդունելի դատավճիռ լրագրողի դեմ

Վահրամ Աղաջանյանը դատապարտվեց 1 տարվա ազատազրկման

Ապշահար է հայկական լրագրողական ընտանիքը՝ հակառակ տարբեր մակարդակներում եւ առաջին հերթին մամուլում հնչած հորդորներին, երեկ, ապրիլի 12-ին, Ստեփանակերտի քաղաքային դատարանը, «կարճ ու կոնկրետ» լինելով լրագրող Վահրամ Աղաջանյանի «Վերաբնակիչների համար բյուջեում փող չկա» («10-րդ նահանգ», 12 դեկտեմբերի, 1999 թ.) վերնագրով հոդվածի առնչությամբ ԼՂՀ դատախազության կողմից հարուցված քրեական գործը, լրագրողին դատապարտել է մեկ տարվա ազատազրկման, առանց անգամ պատշաճ մակարդակով ապահովելու նրա պաշտպանությունը (մեր տվյալներով, Վ. Աղաջանյանի դատապաշտպանը միայն նախորդ գիշեր է հասցվել Ստեփանակերտ եւ հազիվ մի քանի ժամ է ունեցել իր տրամադրության տակ՝ գործի նյութերին ծանոթանալու): Այսպիսով, հակառակ Արցախում ժողովրդավարություն հաստատելու մասին ԼՂՀ իշխանությունների խոստումներին, վրեժխնդրության մոլուցքով տարված, նույն իշխանությունների կցորդ դատարանը ոտնահարում է ժողովրդավարության հիմքերից մեկը՝ ազատ խոսքի իրավունքը: Լրագրողը հասարակ հանցագործի նման տարվում է դատարան եւ դատապարտվում տեղեկություն եւ կարծիք հայտնելու (թեկուզ չստուգված) համար՝ հակառակ հերքում տալու եւ ներողություն խնդրելու պատրաստակամության:

Չգիտես ինչպես եւ ինչով են մտածում ոմանք, ինչո՞ւ չեն սովորում, որ լրագրողին պրոֆեսիոնալ պարտականությունը կատարելիս թույլ տված նույնիսկ սխալի համար չի կարելի խորհրդային ժամանակներից մնացած քրեական օրենսգրքի հոդվածով դատել: Դրա հետեւանքով անարդարորեն տուժում է ոչ միայն լրագրողը, այլեւ Արցախի կերպարը, հեղինակությունը, ընդվզում է հայկական մամուլը, որը ցարդ այնքան հանդուրժող է եղել (դժբախտաբար) արցախյան կյանքի բազմաթիվ հոռի երեւույթների նկատմամբ:

Տես ➧ էջ 2

ԱՍՈՒԼԻՍ

Որոշ ադրբեջանցիների ռազմատենչ հայտարարությունները «լուրջ չենք ընդունում»

Արտգործնախարար Վ. Օսկանյանն ամփոփեց եռամսյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 12-ի մամլո ասուլիսում ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն ամփոփեց անցած երեք ամիսների ընթացքում Հայաստանի վարած արտաքին քաղաքականությունը, որը նա գնահատեց որպես բավականին ակտիվ: Նույն եւ առավել ակտիվությամբ արտաքին քաղաքականության զարգացման առումով նախարարը կարեւորեց վերջերս ՀՀ նախագահի ստորագրած հրամանագիրը արտաքին քաղաքական գերատեսչության կողմից արտաքին քաղաքականության կոորդինացման վերաբերյալ:

Նախարարի խոսքերով, 3 ամիսների կտրվածքով Լեռնային Ղարաբաղի հարցում առանձնակի առաջընթաց չկա, սակայն ընդհանուր առմամբ գործընթացը նա գնահատեց որպես նորմալ հունով ընթացող եւ կարծիք հայտնեց, որ մոտ ապագայում որոշ աշխուժացում կլինի: Օսկանյանը նշեց, որ հավանաբար հաջորդ հնարավոր բազմակողմ միջոցառման ընթացքում տեղի կունենա Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումը: Նախարարի խոսքերով, Լեռնային Ղարաբաղի հարցով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների մի քանի հանդիպումների արդյունքում կոնկրետ որոշումներ չեն կայացվել համանախագահների անմիջական հետագա քայլերի մասին, չեն կոնկրետացվել նաեւ տարածաշրջան կատարելիք նրանց այցի ժամկետները: Իսկ ԵԱՀԿ գործող նախագահի ապրիլի վերջին նախատեսված տարածաշրջան այցի հետաձգումը, Օսկանյանի կարծիքով, թելադրված է եղել մինչեւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի այցը Մինսկի խմբի համանախագահների կողմից տարածաշրջան այցելելու վերջիններիս ցանկությամբ: Պրն. Օսկանյանի գնահատմամբ, Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակը գնում է դեպի կայունացում, ուստի Հայաստանն ի վիճակի է եւ պատրաստ է մասնակցել Ղարաբաղի հարցով բանակցություններին:

Տես ➧ էջ 8

Հյուսիսային Կովկասում հալվում է ձյունը, ուրեմն խրամատներ փորելու ժամանակն է

Մեկ օր եւ գիշեր Հյուսիսային Օսիա-Ալանիայում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Վլադիկավկազ-Մոզդոկ

Թբիլիսիից Վլադիկավկազ՝ Հյուսիսային Օսիա-Ալանիայի մայրաքաղաք հասնելու երկու ճանապարհ կա: Առաջինն անցնում է Կազբեկի լեռների ոլորաններով, ու մի պահ քեզ կթվա, թե լեռներից էլ բարձր ես կանգնում: Ձմռանն այս ճանապարհը օրերով փակվում է, իսկ հիմա, երբ արեւակող լանջերին այլեւս ձյուն չկա, վրացական համարանիշներով «Նիվան»՝ ընկնելով ճանապարհի մեկ այս, մեկ այն ջրափոսերը, մեզ հասցնում է վրաց-ռուսական սահման... Երկրորդ ճանապարհն անցնում է Հարավային Օսիայով, անհամեմատ երկար է ու քարեկարգ: Վրաստանի իշխանությունները կցանկանային, որ բոլոր մեքենաները Ռուսաստան գնան այս երկար ու քարեկարգ ճանապարհով, տոռեն Հարավային Օսիան ու չկորցնեն այս երկրամասը:

«Նիվայի» վարորդ Ռեւազը տարվա բոլոր եղանակներին նախընտրում է Կազբեկի լեռներով անցնող ճանապարհը: Ահա եւ հասնում ենք սահմանի վրացական պահակակետ, զինվորականները ստուգում են անձնագրերը, իմ անձնագրի մեջ սխալներ փնտրում, ստանում իրենց հասանելիքն ու բարի ճանապարհ մաղթում: Ռուսական հատվածում պատկերը գրեթե չի փոխվում, այս դեպքում ռուս սահմանապահները սխալներ են գտնում 67-ամյա Ռեւազի անձնագրում: Ծերունի վարորդն այսքան չէր զայրանա, եթե ամբողջ ճանապարհին ոստիկանները սխալներ «չգտնեին» նրա վարորդական վկայականում: «Վրաստանը ոստիկանական հանրապետություն է», փիլիսոփայորեն եզրակացրեց Ռեւազը:

Տես ➧ էջ 5

ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաքննության նոր ոլորան

Գագիկ Ջհանգիրյանը Ալեքսան Հարությունյանի հարցով դիմել է վերաքննիչ դատարան

Հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաքննությունն իրականացնող խմբի ղեկավար զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանն Արաբկիր, Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի վճռից հետո, որը մերժեց հոկտեմբերի 27-ի պետական հեղաշրջման գործով դրդչության մեջ մեղադրվող Ալեքսան Հարությունյանի նախնական կալանքի ժամկետը եւս երկու ամսով երկարաձգելու նախաքննական մարմնի միջնորդությունը, հանդիպել է նախագահի աշխատակազմի ղեկավար եւ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերժ Սարգսյանի հետ: Հավաստի աղբյուրների պնդմամբ, այս հանդիպման ընթացքում քննարկվել է հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաքննության հնարավոր նոր ընթացքը եւ բացահայտման վարկածների փոփոխությունը: Վերջերս խումբը համալրվել էր հանրապետական դատախազության եւ ազգային անվտանգության նախարարության քննիչներով:

Այս օրերին տարածվող լուրերը Գագիկ Ջհանգիրյանի հնարավոր հրաժարականի մասին ուղղորդվում են տարբեր իշխանական եւ քաղաքական թեւերի կողմից: Արդեն երկու օր է, ինչ «երկրապահում» բուռն քննարկումներ են, հասունացել է խուլ դժգոհություն Գագիկ Ջհանգիրյանի շուրջ, որը, երկրապահների համոզմամբ, չկարողացավ հիմնավորել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի շրջապատի առնչակցությունը հոկտեմբերի 27-ի գործին՝ ի դեմս կալանավորված Ալեքսան Հարությունյանի հանցավորության, որը սկզբում նախագահի աշխատակազմի ղեկավարն էր, ապա խորհրդականն արտաքին քաղաքականության հարցերով: Երկրապահներից շատերի պնդմամբ՝ Գագիկ Ջհանգիրյանն իրենց թյուրիմացության մեջ է գցել կամ էլ չի կարողացել լուծել գործի առաջադրած խնդիրները, ուստի Սերժ Սարգսյանի հետ Գագիկ Ջհանգիրյանի բանակցությունները նպատակ ունեն ապահովել վերջինիս թավշյա հեռացումը նախաքննության վարույթից: Ըստ ամենայնի, զինդատախազը ներքուստ ինքն էլ դեմ չէ պրոկրուստյան մահիճ հիշեցնող նախաքննությունից հրաժարվելուն, պարզապես որոնվում է նախաքննության խմբի ղեկավարի փոփոխության փոխադարձ ընդունելի տարբերակ: Հանրապետական կուսակցության եւ ՀԺԿ դիրքորոշումը տվյալ դեպքում համահունչ է «երկրապահի» հետ, իսկ նախաքննության ժամանակը, որը օպերատիվ հետախուզական չափանիշներով չափազանց թանկ է, շարունակում է ինքնահոսի մատնվել:

Երեկ երեկոյան հայտնի դարձավ, որ զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը, այնուամենայնիվ, վերաքննիչ դատարանի մոտ բողոքարկել է Ալեքսան Հարությունյանի նախնական կալանքի ժամկետը եւս երկու ամսով չերկարաձգելու մասին առաջին ատյանի վճիռը:

Ն. Գ.

Ստուգումներ Վանո Սիրադեղյանի ծննդավայրում

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրավապահ մարմիններին մոտ կանգնած աղբյուրը, որը չի ցանկացել հրապարակել իր անունը, հաստատել է, որ ՀՀՇ վարչության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Վանո Սիրադեղյանը չի անցել Այրում երկաթուղային կայարանով եւ չի այցելել Նոյեմբերյանում բնակվող իր հարազատներին: Նույն աղբյուրի վկայությամբ, ոստիկաններն ստուգել են Նոյեմբերյանի սարերում գտնվող ամառանոցի՝ Սիրադեղյաններին պատկանող փայտե տնակը, հսկողություն են սահմանել նրա ծննդավայր Կոթի գյուղ տանող ճանապարհին, ինչպես նաեւ ստուգիչ այցելություն են կատարել նրա հարազատների տներ:

Գործակալության թղթակիցը տեղեկացնում է նաեւ, որ Վանո Սիրադեղյանի 80-ն անց մայրը ներկայումս առողջական ծանր վիճակում գտնվում է Նոյեմբերյան քաղաքում:

ըՆթացիկ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Անընդունելի դատավճիռ լրագրողի դէմ

Սկիզբը էջ 1

Պահանջում ենք շտապ վերաքննութեան ենթարկել կայացուած դատավճիռը, եւ ազատ արձակել լրագրողին:

Մինչ այդ ներկայացնում ենք «10-րդ նահանգ» թերթի խմբագրութեան հաղորդագրութիւնից մանրամասներ Վ. Աղաջանեանի «դատավարութեան» մասին.

Մարտի 28-ին Վ. Աղաջանեանը 10-օրյա նախնական կալանքի էր ենթարկուել, սակայն նախնական կալանքի ժամկէտը լրանալուց յետոյ Աղաջանեանին ազատ չէին արձակել ու դատարան են բերել մեկուսարանից՝ ձեռնաշղթաներով, մազերը խուզած:

Քրէական գործը հարուցուած էր հիշյալ հոդուածի հետեւյալ տարբերութեան առնչութեամբ. «Ամենահետաքրքրականը, սակայն, այն է, որ հոկտեմբերեանցիների օրինակը վերաբնակիչների նկատմամբ անարդար վերաբերմունքի միակ դէպքը չէ: Վերջերս Վանաձորցիների 30 երիտասարդ ընտանիք ցանկութիւն են հայտնել վերաբնակուելու ԼՂՀ Մարտունու եւ Աղդամի շրջանների սահմանագոտու Ավդալ եւ Գյուլապլու անմարդաբնակ գյուղերում, փաստորէն՝ ռազմաճակատի առաջին գծում: Կարծես թէ իշխանութիւնները պէտք է միայն ողջունէին մեր երիտասարդ հայրենակիցների ազգանուէր որոշումը եւ ամեն ինչով աջակցէին նրանց: Հաստատ, որ մեծ գումարներ դրա համար չէին պահանջվում: Սակայն՝ ոչ: Ինչպես եւ հոկտեմբերեանցիներին, ԼՂՀ վարչապետ Դանիէլյանը հանդիպման ընթացքում ասաց վանաձորցիների ներկայացուցչին, որ ԼՂՀ կառավարութիւնը ոչնչով չի կարող նրանց օգնել, քանի որ «բյուջէում փող չկայ»: Վերաբնակիչների բոլոր խնդիրները կարգավորելու համար պահանջվում էր ընդամենը 4-5 հազար դոլար»:

Քրէական գործի նյութերում կար վարչապետ Ա. Դանիէլյանի բացատրութիւնը, ըստ որի նա չի հանդիպել վանաձորցիների ներկայացուցիչների հետ: Ասել է թէ՝ կասկածի տակ է առնվում սոսկ հանդիպման փաստը: Միեւնոյն ժամանակ, գործում կար նաեւ ՀՀ կառավարութեանն առընթեր հատուկ ծրագրերի վարչութեան վերաբնակեցման հարցերի բաժնի պետ Նելլի Ոսկանեանի հարցազրույցը Երեւանեան «Երկրապահ» թերթի մարտի 17-ի համարում, որտեղ Ն. Ոսկանեանը հավաստում է, որ Վանաձորից 31 ընտանիք ցանկութիւն է հայտնել Արցախում բնակութիւն հաստատելու, սակայն միջոցները չեն հերիքում, որ դրա համար ամեն ինչ արվի: Սակայն դատարանը հրաժարվել է հրավիրել Ն. Ոսկանեանին, պարզելու համար, թէ արդյոք նրանք հանդիպե՞լ են վարչապետի հետ:

«Դատարանը անտեսեց նաեւ ինչպես Վ. Աղաջանեանի, այնպես էլ «10-րդ նահանգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Գ. Բաղդասարյանի պատրաստակամութիւնը՝ հերքում տպագրել վարչապետի հետ վանաձորցիների ներկայացուցիչների հանդիպման փաստը իրականութեանը չհամապատասխանելու առնչութեամբ: Դա այն դէպքում, երբ երկուսն էլ վկայակոչեցին «Զանգվածային լրատվութեան միջոցների մասին» ԼՂՀ օրենքի այն հոդուածը (գլուխ 5, հոդուած 26), ըստ որի «քաղաքացիներն ու կազմակերպութիւններն իրավունք ունեն խմբագրութիւնից պահանջել իրականութեանը չհամապատասխանող եւ իրենց պատիվն ու արժանապատվութիւնը վիրավորող այն տեղեկութիւնները, որոնք տարածվել են զանգվածային լրատվութեան տվյալ միջոցով»: Դատարանը մերժեց հերքման միջոցով միջադէպը հանգուցալուծելու առաջարկը եւ լրագրողի հոդվածը որակեց որպես զրպարտութիւն, թէեւ տվյալ դէպքում առկա է սոսկ չստուգված տեղեկատվութեան հրապարակում, ինչի համար լրագրողի պատասխանատվութեան չափը սահմանված է հենց հիշյալ օրենքի մեջբերված հոդվածով:

Այսպիսով, նորանկախ ԼՂՀ-ում ստեղծվեց լրագրողական գործունէութեան համար քրէական պատասխանատվութեան սարսափելի նախադէպ», ասված է «10-րդ նահանգի» հաղորդագրութիւնում:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԱՅԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Մեր խնդիրն աշխատելն է, ձեր խնդիրը՝ աշխատավարձ վճարելը»

«Շտապբուժօգնութեան» անձնակազմը հրաժարվում է չրի աշխատելուց

Տարեսկզբին էր, որ «Շտապբուժօգնութիւն» ՊՓԲԸ-ի հարկադրված պարապուրդը՝ բենզինի բացակայութեան պատճառով, մեծ աղմուկ բարձրացրեց եւ լուսաբանվեց լրատվամիջոցների կողմից: Այն ժամանակ պետբյուջեից դուրս գրվեց 26 մլն դրամ՝ մեքենաները բենզինով ապահովելու եւ դեղորայք գնելու համար: Սակայն գումարը, բնականաբար, սպառվեց, եւ «Շտապբուժօգնութեան» աշխատակազմը վերստին վերջնագիր է ներկայացնում իշխանութիւններին՝ այս անգամ արդեն պահանջելով ոչ միայն բենզին, այլեւ՝ կես տարի չվճարված աշխատավարձի պարտքերը, որոնց գումարվել է նաեւ նախորդ տարիների պարտքը:

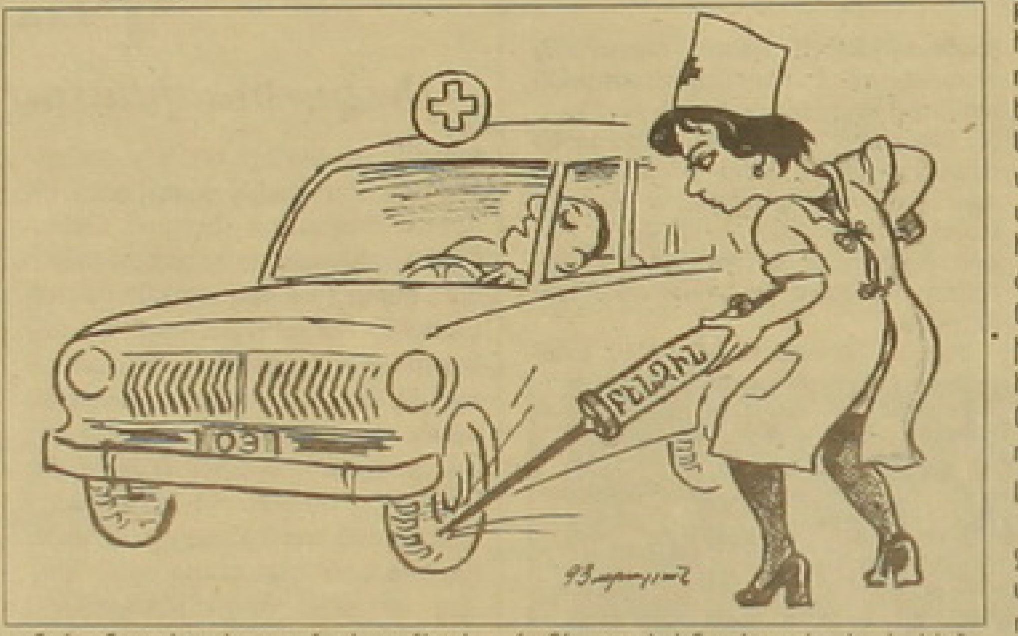

«Շտապբուժօգնութեան» կենտրոնակայանում ժողով էր: Բուժանձնակազմը՝ տնօրեն պրն Խառատյանի գլխավորութեամբ, հիմնարկութիւն էր հրավիրել քաղաքապետարանի առողջապահութեան եւ սոցապ վարչութեան պետ պրն Դալլաքյանին, կառավարութեանը կից առողջապահական գործակալութեան ներկայացուցիչ պրն Անտոնյանին, առողջապահութեան փոխնախարարին, ինչպես նաեւ ԱԺ պատգամավորների, այդ թվում՝ Արթուր Բաղդասարյանին ու Հրանտ Խաչատրյանին:

Հավաքը, որի սկզբնական նպատակը կառուցողական էր՝ կարծիքներ փոխանակել եւ խնդրո առարկայի լուծման ոչ թէ ժամանակավոր, այլ՝ կայուն ելքը գտնել, ցավոք, հետզհետէ վերածվեց աղմկոտ վիճաբանութեան, ուր կողմերն ասես միմյանց «փողերն էին հաշվում»: «Շտապբուժօգնութեան» աշխատակիցների բողոքը, լիովին արդարացի ու հիմնավորված լինելով, այդ պահին եթէ լսվեր այլ հիմնարկութիւնների աշխատակազմերի կողմից, անկասկած ջրում արծաթանի կարժենար. չվճարված աշխատավարձերի թեման խոսակցութեան անսպառ նյութ է հայ իրականութիւնում: Սակայն, ի տարբերութիւն այլոց, շտապօգնութեան բժիշկները գրավոր վերջնագիր են ներկայացրել վերադաս օղակներին՝ սպառնալով գործադուլի դիմել: «Այսպես թէ այնպես մենք չենք աշխատում, քանի որ մեքենաներում բենզին չկայ», ասում են նրանք: «Մեզ համար էլ նվաստացուցիչ է, այսպես կանգնելն ու պահանջելը... 20 հազար դրամ աշխատավարձ», շարունակում են:

Պրն Անտոնյանը դիմեց թվերի օգնութեանը. վերջին երկու տարվա ընթացքում, չնայած սուղ հնարավորութիւններին, կրկնակի բարձրացվել է այս հիմնարկութեան անձնակազմի աշխատավարձը, բարելավվել են նաեւ բժիշկների գործունէութեան պայմանները: Այսպիսով, տարվա առաջին եռամսյակում առողջապահութեան ոլորտին ֆինանսական ընդհանուր հատկացումը կազմել է պահանջվածի լոկ 12 տոկոսը, իսկ Երեւանում այս ոլորտին տրամադրվել է եղածի 82 տոկոսը: Իրերը նման կտրվածքով գնահատելու կոչ արեց պրն Անտոնյանը:

Լարվածութիւնը չթուլացավ նաեւ պրն Անտոնյանի այն հայտարարութիւնից հետո, թէ պետբյուջեից 31 մլն դրամ է դուրս գրվել՝ աշխատավարձի մեկ ամսվա պարտքը փակելու: Անձնակազմն աղմկում էր, թէ հրաժարվում է այդ «ողորմութիւնից»: «Ինչպե՞ս է, որ նույն ուժային կառույցներում միշտ ժամանակին են գտնվում գումարներ՝ աշխատավարձ վճարելու», հարցադրեցին ոմանք՝ շեշտելով իրենց առաջնահերթ կարեւորութիւնը հասարակութեան մեջ:

Այս դժգոհութիւններն ընդմիջվեցին պետական պաշտոնյաների ակնարկով, թէ՝ աշխատավարձն անհասկանալի պատճառով չի տրվել, քանի որ, իրենց հաշվարկով, հիմնարկութիւն պիտի մուտք գործած լինէր 80-90 մլն դրամ: Ակնարկը տնօրեն պրն Խառատյանին էր առնչվում եւ անմիջապես հերքվեց վերջինիս կողմից: Նրան աջակցեց աշխատակազմը, որի անդամներից մեկը բորբոքված հայտարարեց, թէ Ֆինանսների նախարարութիւնը կառավարութեան պատվերը կատարելով, հանձնաժողով է բերում, վերջինն էլ հիմնարկին պետութեան պարտքից «ջնջում» է 36 մլն դրամ:

Մեղադրանքին հաջորդեցին մյուս աշխատակիցների՝ քննադատութիւնն ու ռեպլիկները՝ հավաքին ներկա եւ բացակա պաշտոնյաներին ուղղված: «Մենք աշխատում ենք, իսկ աշխատավարձ ճարելը ձեր խնդիրն է: Ինչպես ուզում էք ճարէք», «որքա՞ն կարող ենք մուրացիկի պէս ապրել հիվանդասիրոջ ողորմութեամբ», «չէ՞ որ ինքներդ ստանում էք աշխատավարձ», «որքա՞ն էք ստանում, պարոնայք պատգամավորներ» եւ այլն, եւ այլն. այսօրինակ տրամադրութիւններ էր հանդես բերում աշխատակազմը՝ մեղմութեան ու հանդուրժողականութեան կոչող հրավիրյալների խոսքերին ի պատասխան:

Ասելիքի անորոշութեամբ առանձնացավ առողջապահութեան փոխնախարարի ելույթը: Նա նշեց, որ եթէ տնօրենի կողմից 36 մլն դրամի հավելագրում է եղել, ուրեմն՝ պիտի պատժվի, իսկ եթէ հանձնաժողովն է կրճատել պարտքը՝ պիտի պարզվի: Ամեն դէպքում, ըստ նրա, չարժէ դիմել գործադուլի, գերադասելի է սպասելը: Աշխատակազմի պահանջն արդարացի համարելով՝ գործադուլի տարբերակը չհաջակցեց նաեւ Արթուր Բաղդասարյանը: Փոխարենը՝ տարբերակին կողմ արտահայտվեց Հրանտ Խաչատրյանը, որը նման բողոքներն ու ցույցերը համարեց պետութիւնից գումար ստանալու միակ ձեւ:

Ի վերջո, կառուցողական առաջարկներ, թէ պետութիւնն ինչպես է փակելու հիմնարկութեանը 162 մլն դրամի պարտքը, չգտնվեցին: Արթուր Բաղդասարյանը խոստացավ, թէ մեկ շաբաթվա ընթացքում կպարզի 36 մլն դրամ պակասորդի «հանելուկը»: Իսկ պրն Անտոնյանը հայտարարեց, թէ 2000 թ. հիմնարկութիւնը չի ունենալու ֆինանսական որեւէ խնդիր, միայն թէ պէտք է սպասել... նվազագույնը եւս մեկ ամիս, քանի որ կառավարութիւնը հիմա զբաղված է նաեւ անցյալ տարվա իր պարտքերը փակելով:

«Շտապբուժօգնութեան» ներկայացրած վերջնագրի ժամկէտը՝ բոլոր չվճարված ամիսների պարտքը փակելու վերաբերյալ, լրանում է ապրիլի 14-ին: Հակառակ դէպքում աշխատակազմը հավանաբար կդիմի ցույցի ու գործադուլի: Տնօրենը, որի հասցեին կասկածանք հնչեց, երեկ ներկայացրեց իր հրաժարականը, որը աշխատակազմի միացյալ խնդրանքով կանխվեց:

ԱՆՈՅՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Ի ԴԵՊ

«ԺՀ» համագումարին ընդառաջ

Ինչպես հայտարարված էր «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի երեկվա համարում, վաղը «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցութիւնը գումարելու է իր երկրորդ համագումարը:

Կուսակիցների հավաքի ժամը, ի դէպ, նշված չէր, սակայն փոխարենը հայտնվում էր, որ համագումարը կկայանա Ազգային օպերայի դահլիճում: Փաստը հատկանշական է: Կարծես թէ բոլորս եկել ենք այն համոզման, որ Հայաստանում ժողովրդավարութիւնը ընկալվում է յուրովի՝ այսպես ասած, ազգային մենթալիտետից ելնելով: Եթէ հասարակական կազմակերպութիւններ են՝ արդա թվով հազարից ավելի, եթէ կուսակցութիւններ՝ արդա տասնյակներով: Ի՞նչ գաղափարախոսութիւն, ի՞նչ ծրագրային դրույթներ, ի՞նչ հենարան հասարակութեան լայն շրջաններում...

Մեր «մանրաթեղ» քաղաքական բջիջների համար այդ հիմնական պահանջները ավելորդութիւն են, քանի որ կուսակցութիւն հիմնելն ու նրա քաղաքական գործունէութեան հասարակական պահանջի շղարշը ստեղծելը դարձել է «ցեխավիկութեան» մի տարատեսակ, ինչի միջոցով «կուսառաջնորդները» տեղ են տաքացնում արեւի տակ ու զբաղվելով քաղաքական բանսարկութիւններով՝ դրդում են հասարակութեանն իսպառ մոռացութեան չմատնել «կուսառաջնորդի» անձը:

Փաստորեն այսպիսով քաղաքականացված ու խառնվածքով չափազանց «վտիտ» մարդկանց ինչ-որ մի խմբի, ամպագոռգոռ, բայց ոչինչ չասող անվանում դնելով ստեղծվածին, հասարակութեան աչքին թոզ փչելու գործունէութիւն է ծավալում, որը «կոտոշներ եւ սմբակներ» բենդերյան ձեռնարկութեան երկվորյակին է նմանվում:

Թոզ փչելու առումով հատկանշական մի նոր տենդենց էլ է ի հայտ եկել՝ այսպես կոչված կուսհամագումարներն անպայման անցկացնել ոչ թէ ինչ-որ մի սենյակում, այլ հասարակական նշանակութիւն ունեցող վայրերում, երեւելի դահլիճներում, ինչպիսիք են, ասենք, հազարից ավելի տեղանոց Ազգային օպերայի դահլիճը, կամ մոտ վեց հարյուր տեղանոց կառավարութեան տան դահլիճը եւ այլն:

Որտեսզի «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսխմբակի համագումարը պատկառելի ու խրոխտ ազդեցութիւն գործի, ալացնի ամբոխների երեւակայութիւնը հենց այնպես, ինչպես պատիկ Կոհիլովի առակի հերոսը՝ փղի վրա հաչող Մոսկան, «Ժողովրդավարական հայրենիքը» գերբնական ուժեր պէտք է գործադրի համագումարի մարդաքանակն ապահովելու համար: Հարց չկայ, «Ժողովրդավարական հայրենիքի» պատգամավորական կազմը կհամալրվի «Արմաս», Լիբերալ-դեմոկրատական, ՀՀՇ, «Ազատութիւն», «XXI դար» եւ այլ քույր կուսխմբակների անձնակազմով: Մյուս հարյուրավոր թափուր պատգամավորական աթոռները, երեւի թէ, կզբաղեցնեն «Ժողովրդավարական հայրենիքի» առաջնորդ պրն Մակեյանի արթիկցի հայրենակիցները:

Դահլիճն ապահովելով, կարելի է գործի անցնել, ասենք, լուսանքներ թափել այն ամենի վրա, ինչը ՀՀՇ-ածին չէ, պահանջել ՀՀ նախագահի հրաժարականը, դնել Ղարաբաղի հարցի անմիջական լուծման պահանջը, այսինքն՝ միաժամանակ եւս մնալ քաղաքական ասպարեզում գոնե որպես դրվագային դերակատար:

ԱՐՄԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

■Անրի Վերնոյը ընտրվել է Ֆրանսիայի գեղարվեստի ակադեմիայի անդամ: *Վերջերս Փարիզում կայացած հատուկ ընդունելութեան ժամանակ Ֆրանսիայի գեղարվեստի ակադեմիայի անդամ է ընտրվել հայտնի կինոռեժիսոր Աշոտ Մալաքյանը՝ Անրի Վերնոյը: Ֆրանսիական մամուլն այս առնչութեամբ մեկ անգամ եւս դրվատալից խոսքերով անդրադարձել է գեղարվեստանութիւնից տեղահան եղած այդ գաղթական հայի կյանքին եւ կինոյի բնագավառում ունեցած նրա 50-ամյա վաստակին ու փայլուն հաջողութեանը:*

Ն Տ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

հրատապ

1990 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հայաստանյան ռեեստրում գրանցված է 88 հազար 464 տնտեսավարող, որոնցից 47 հազար 223-ն անհատ ձեռներեցներ են: Սակայն այս թվաքանակով պետք չէ հպարտանալ եւ հուսալ, որ փոքր ու միջին ձեռներեցությունը Հայաստանում թույլ կտա հաղթահարել գործազրկության 9-րդ ալիքը: Արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության պաշտոնական տվյալներով. «Գրանցված ձեռնարկությունների 40-50 տոկոսը չի գործում», սոսկ թղթի վրա է: Ավելին՝

Փոքր եւ միջին ձեռներեցները մեր ազատականացման հիմքն են ու զոհը

Առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարությունն ու ԱԺ-ն փրկօղակով

գրանցված ձեռնարկությունների կեսից ավելին՝ 52,3 տոկոսը, զբաղվում է մեծածախ եւ մանրածախ առեւտրով, արտադրական գործունեությամբ զբաղվող ձեռներեցների թիվն օր օրի նվազում է, եւ վերջին 1 տարվա ընթացքում իրենց գործունեությունը դադարեցրել են 2398 անհատ ձեռներեց ու 523 ձեռնարկություն, որքան մեծանում է Հայաստանում արտագաղթը, այդքան շագրենու կաշվի պես կծկվում է ձեռներեցությամբ զբաղվողների կղզյակը:

ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովն արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության հետ երեկ ԱԺ-ում լսումներ անցկացրեց՝ Հայաստանում փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ռազմավարությունը պարզելու համար: Նախարարության փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության վարչությունը խորհրդարանին եւ ձեռներեցներին բաժանեց այդ զարգացման փաստաթղթերի փաթեթը. ա) Հայաստանում փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման պետական քաղաքականության եւ ռազմավարական հիմնադրույթները, բ) «Փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության պետական օժանդակության» ՀՀ օրենքի նախագիծը, գ) փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման գործակալության հիմնադրման ծրագիրը: Վարչության պետ Ռոստոմ Մարտիրոսյանը եւ նրա մասնագետները «Ազգին» հավաստեցին, որ այս ոլորտում պետական քաղաքականության հիմնադրույթների որոնումը սկսվել է դեռեւս 97 թ.-ից, փաստաթղթերն անընդհատ գրվել եւ լրամշակվել են, բայց միայն այսօր է հնարավոր դարձել կազմակերպել լսումները՝ ակնկալելով մոտակա տարիներում դրանց շրջանառության մեջ հայտնվելը:

«Չկաների» պետական քաղաքականությունը եւ հարկային արձակուրդների դառը փորձը

Ձեռնարկատերերի միության նախագահ Հերմինե Նաղդալյանը, որը նաեւ ԱԺ պատգամավոր է, անդրադարձավ փոքր եւ միջին ձեռնարկատերերի հանդեպ պետության առ այսօր որդեգրած քաղաքականությանը, որը բոլորի համոզմամբ՝ «չկաների» շարան է: Սեյրան Ավագյանը վճռական էր. «Ոչ ոք կառավարությունից դայակություն չի խնդրում փոքր եւ միջին բիզնեսի համար, աջակցությունը դայակություն չէ»: Նախարարության բաժանած հիմնադրույթներում նշված էր. «Փոքր եւ միջին ձեռնարկությունները (ՓՄՁ) յուրաքանչյուր երկրի սոցիալ-տնտեսական կայունության հիմնական երաշխիքն են, որ ներկայացնում են արտադրական եւ վերամշակող արտադրությունները, արհեստները, մանրածախ առեւտուրը, ֆերմերային տնտեսությունները, ծառայությունների եւ սպասարկման ոլորտը: Եվրոպական տնտեսական գոտու աշխատատեղերի 2/3-ն ապահովում են փոքր եւ միջին ձեռնարկությունները՝ տալով ՀՆԱ 40-60 տոկոսը»: Այսպիսով, զարգացած Եվրոպայի եւ Ամերիկայի երկրներում անգամ արդյունաբերական անկումը եւ դրանով պայմանավորված գործազրկության աճը մեղմվում է ՓՄՁ ոլորտում նպատակային քաղաքականության շնորհիվ: Յուրաքանչյուր ազատական երկիր կանգնում է իր միջին խավով, որ ձեռնարկատերերի բանակն է, Հայաստանում այդ բանակը չկա:

Առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարությունը փորձել է պարզել, թե ինչու Հայաստանում տնտեսությունը անկումային իրավիճակում է՝ թե մասնավոր, թե պետական հատվածներում: Իբրեւ հիմնական խոչընդոտ առանձնացվել է 4 պատճառ. 1) ներքին շուկայի սահմանափակությունը, մեկ շնչի հաշվարկով Հայաստանում ՀՆԱ-ն կազմում է ընդամենը 470 ԱՄՆ դոլար, հետեւաբար մեր միջին քաղաքացու գնողունակությունը հույժ ցածր է, իսկ արտաքին աշխարհը՝ գրեթե փակ շրջափակման երկաթյա վարագույրներով, 2) կապիտալի շուկան սահմանափակ է, բանկերի միջոցով երկարաժամկետ ընդունելի տոկոսներով վարկեր ձեռք բերելու ճանապարհը՝ փակ, 3) ձեռնարկությունները ծանրաբեռնված են անցյալում կուտակված պարտքերով՝ թե բյուջեին, թե միմյանց, 4) գործող հարկային համակարգը եւ պետական մարմինների կողմից իրականացվող հարկային ու մաքսային օրենսդրության ոչ համարժեք վարչարարությունը:

Հայաստանի արտաքին առեւտրի հաշվեկշիռը բացասական է՝ աճելու միտումով: Մեր արտահանման հիմնական մասը թանկարժեք եւ կիսաթանկարժեք մետաղներ են եւ դրանցից ածանցյալ իրերը՝ քարհատ ալմաստներ, ոսկերչակնագործական արտադրանքներ, որոնք կազմում են արտահանման ծավալների 23,7 տոկոսը, իսկ արտահանվող մեքենասարքավորումները հիմնականում արդեն չօգտագործվող մետաղական ջարդոնի տեսքով՝ են լքում երկիրը, վերջինս մեր արտահանման 13,9 տոկոսն է: Ջարդոն եւ բնական հումք, ահա այն, ինչ առայժմ մենք ունենք եւ վաճառելու արտաքին շուկայում:

Մեծ է ստվերային տնտեսության գործոնը: Ըստ պաշտոնական տվյալների՝ այն կազմում է ՀՆԱ 30-40 տոկոսը, իսկ մասնավոր փորձագիտական գնահատականներով՝ 40-53 տոկոսը: Հայաստանում արդյունաբերության ոլորտը խթանելու նպատակով առ այսօր լուրջ օտարերկրյա ներդրումներ չեն կատարվել: Նախարարության ռազմավարական փաթեթն արձանագրում է. «Հայաստանը կրում է օտարերկրյա ներդրումների խթանման քաղաքականության եւ ռազմավարության բացակայության դառն ազդեցությունը»: Թեեւ հանրապետությունում կան վարկային միջոցներ՝ ՀԲ, Եվրաբանկ, Լինսի հիմնադրամ, սակայն փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների մեծամասնությունն օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով չի օգտվում դրանցից: Հայ գրականության հայտնի դասականն այստեղ կբացականչեր. «Դե եկ, վարդապետ (հմա՝ ձեռնարկատեր), մի խելագարվիր»:

Առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Գագիկ Արզումանյանը փորձեցին ամոքել ձեռնարկատերերին՝ փաստելով, որ հարկային արձակուրդների սկզբունքը չի կարող բերել համակարգի առողջացման, իսկ հարկային դրույքաչափերի մեղմացման եւ հարկային ու մաքսային օրենսդրության կատարելագործման հայեցակարգը կառավարությունում արդեն մշակվում է եւ շուտով կներկայացվի խորհրդարանին: Այսպիսով, հիմնադրույթները մշակված են, պետական օժանդակության օրենքի նախագիծը՝ պատրաստ, մնում է շահագրգիռ քննարկումից հետո դրանք իրականություն դարձնել, սակայն ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի նախարար Վարդան Խաչատրյանն անկեղծ ամփոփեց. «Ամեն ինչ դառնում է ինքնանպատակ, այս այն օրն էր, որ պատգամավորները պետք է գային, լսեին ձեռնարկատերերին, ձեռնարկատերերը՝ մեզ, բայց պատգամավորներ դահլիճում գրեթե չկան»: Խեղդվողների փրկության ողջ հույսը, ինչպես միշտ, խեղդվողների իսկ ձեռքում է:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Շահութահարկի միասնական դրույքաչափ՝ 10 տոկոս

Կառավարությունը պատրաստ է հարկային բեռի նոր ազատականացման

Կառավարությունում մշակվում է հարկային եւ մաքսային օրենսդրության կատարելագործման հայեցակարգը, պատգամավորներին մանրամասնեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Գագիկ Արզումանյանը՝ հայտարարելով, որ իրենք պատրաստ են շահութահարկի ներկայիս տարբերակված դրույքաչափերի փոխարեն կիրառել մեկ միասնական դրույքաչափ՝ 10 տոկոս, որը դուռ կփակի հարկային լրացուցիչ արտոնությունների համար ծավալվող բոլոր խոսակցությունների եւ պահանջների առաջ: Հայաստանի անցած ողջ փորձը, որի տարբեր շրջաններում հարկային արձակուրդներ են տրվել առանձին ձեռնարկությունների, բավականաչափ դառն է եւ ապացուցում է, որ հարկային արձակուրդները չեն նպաստում տնտեսության առողջացմանը:

Գագիկ Արզումանյանը համոզված էր, որ մեր տնտեսության ձախողումների պատճառը բնավ հարկային քաղաքականությունը եւ վարչարարությունը չեն, սակայն, քանի որ այլ ոլորտներում առկա պրոբլեմները մոտակա ժամանակներում գրեթե անլուծելի են, կառավարությունը ստիպված է էլ ավելի ազատականացնել հարկային դաշտը: Հայաստանը շարունակում է մնալ փակ երկիր՝ տրանսպորտային շրջափակմամբ, ուր չափազանց դժվար է նոր տեխնոլոգիաներ ներմուծել եւ օտարերկրյա ներդրումներ ապահովել, ապա արտաքին շուկաներ նվաճել հայրենական ապրանքատեսակների համար:

Օրենքով սահմանվում է փոքր բիզնես հասկացությունը: Կառավարությունն ամրագրելու է տարեկան շրջանառության որոշակի շեմ: Այսօր քննարկվում է փոքր բիզնեսի համար տարեկան 16 մլն դրամ շրջանառություն սահմանելու դրույթը. «Այո, մենք պատրաստ ենք անհավասար պայմաններ ստեղծել փոքր բիզնեսի համար, որովհետեւ ի սկզբանե նա չի կարող հավասարվել մեծ բիզնեսի հնարավորությունների հետ»: Կառավարությունը մտադիր է ցանկացած եղանակով խրախուսել օրինապահ ձեռնարկատերերին: Ամենախոցելին, Գագիկ Արզումանյանի համոզմամբ, մաքսային վարչարարությունն է. ժամանակին իրենք առաջարկեցին մաքսային սահմանի վրա կիրառել մաքսային արժեքի որոշման նոր համակարգ՝ ստեղծելով նախամաքսազերծման տեսչություն, սակայն խորհրդարանը մերժեց, ուստի պետք է նոր ոլորտներ փրկել՝ չսահմանափակվելով պարզունակ քննադատությամբ: Գագիկ Արզումանյանը նաեւ համոզված էր, որ մենք դեռեւս երկար ժամանակ ստիպված կլինենք ԱԱՀ-ն գանձել սահմանի վրա, ինչն էապես ազդում է փոքր եւ միջին ձեռնարկատերերի վրա՝ նրանց զրկելով անհրաժեշտ շրջանառու միջոցներից, քանզի մեր հարկային վարչարարությունն ի զորու չէ հետագայում՝ իրացումից հետո, հավաքել ԱԱՀ-ն: Այսպիսով, փոքր բիզնեսի համար պարզեցված հարկային հաշվառման համակարգը շուտով կներկայացվի խորհրդարանի վավերացմանը:

Ն. Դ.

ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

Հայաստանը արտաքին աշխարհին պետք է ներկայանա միասնական դիրքորոշմամբ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մարտի 31-ին հրամանագիր էր ստորագրել միասնական արտաքին քաղաքականության վարման գործում ՀՀ գործադիր իշխանության մարմինների գործունեությունը համակարգելու մասին: Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը, երեկ անցկացված խորհրդակցության նպատակն էր քննարկել այն գործնական քայլերը, որոնք անհրաժեշտ են հրամանագրի լիարժեք իրագործումն ապահովելու համար: Խորհրդակցությանը հրավիրված էին շահագրգիռ նախարարությունների ղեկավարները եւ արտաքին հարաբերությունների պատասխանատուները:

Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքերով, արտաքին քաղաքական ոլորտը կանոնակարգելու փորձ արվել է դեռեւս 1992 թվականին, սակայն լուծումները համարժեք չեն եղել: Բացի այդ, ընդունված որոշումների իրականացման հարցում չի դրսեւորվել անհրաժեշտ հետեւողականություն: Համակարգված գործունեության բացակայությունը եւս լուրջ խնդիրների տեղիք է տվել: Այդպիսի գործելակերպը համարելով անթույլատրելի, հանրապետության նախագահն ընդգծեց, որ այսուհետ նման իրավիճակները պետք է բացառվեն եւ վերահսկողությունը շատ խիստ է լինելու: «Հայաստանն արտաքին աշխարհին պետք է ներկայանա քաղաքական եւ տնտեսական կարեւորագույն հարցերում միասնական դիրքորոշմամբ»,- շեշտեց նա:

Ռոբերտ Քոչարյանը նաեւ ասաց, որ արտաքին գործերի նախարարությունը, որպես գլխադասային մարմին, համակարգելու է այդ ոլորտում գործադիր իշխանության մյուս մարմինների գործունեությունը եւ միջազգային կապերը, որոնք պետք է իրականացվեն արտաքին գործերի նախարարության հետ համաձայնեցնելով: ԱԳՆ-ն, իր հերթին, գործադիր իշխանության մարմիններին իրենց միջազգային գործունեության իրականացման համար կտրամադրի անհրաժեշտ տեղեկատվություն: Ըստ նախագահի, հրամանագրի լիարժեք իրագործումն ապահովելու համար կառուցվածքային որոշ փոփոխություններ կկատարվեն ԱԳՆ համակարգում:

Ռոբերտ Քոչարյանը միեւնույն ժամանակ նշեց, որ հրամանագիրը չի վերաբերում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ հարաբերություններին, որոնք կազմակերպվում են այլ ձեւով:

Խորհրդակցության մասնակիցները շարադրեցին իրենց առաջարկությունները, դիտողություններն ու նկատառումները: Առաջիկայում նախագահը կստորագրի հրամանագրի դրույթներից բխող կարգադրություն, որի հիմնական կետերը ներկայացրեց արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը:

Տուն վաճառողների վերջին հույսը բախտ բացողներն են

Հայաստանում արդեն կարելի է 200-300 դոլարով բնակարան գնել

Անշարժ գույքի առուվաճառքով զբաղվող գործակալությունների ու բրոքերների վկայությամբ՝ բնակարանների շուկայում այսօր մեկ գնորդին բաժին է ընկնում 100-ից ավելի վաճառող: Անշարժ գույքի շուկայում առաջարկ-պահանջարկի հսկայական խզումից, որը մեծացել է հատկապես վերջին 6 ամիսների ընթացքում, միջին գները մոտ 50 եւ ավելի տոկոսով ընկել են, իսկ առանձին դեպքերում՝ մի քանի անգամ: Եթե անցյալ տարի Երեւանի կենտրոնում բավականին բարվոք վիճակում գտնվող մեկսենյականոց բնակարան կարելի էր ձեռք բերել 9-10 հազար դոլարով, ապա ներկայումս՝ 6000-ով, իսկ եթե վաճառողը շատ է շտապում՝ նույնիսկ ավելի էժան:

Գործակալների վկայությամբ՝ բնակարանների գները կտրուկ անկում են ապրել հատկապես վերջին մեկ-մեկուկես ամսվա ընթացքում ու հատկապես մարզերում: Օրինակ, Հրազդան քաղաքի շատ բնակիչներ արդեն պատրաստ են իրենց մեկ-երկու սենյականոց բնակարանները վաճառել... 200-300 դոլարով: Վերջին օրերին նման մի քանի գործարքներ արդեն կատարվել են:

Ամիսներ շարունակ «տան շուկաներում» իրենց բնակարանները քիչ թե շատ նորմալ գներով վաճառել ցանկացողների վերջին հույսը մնացել են բախտագուշակները: Այսպես, «Նոստրադամուս» կենտրոնի գուշակներից մեկը «Ազգի» այն հարցին, թե վերջին շրջանում ինչպիսի՞ «գանգատներով» հաճախորդների թիվն է ավելացել, հավաստիացրեց, որ կտրուկ ավելացել է հատկապես իրենց բնակարանների ձեռքը «կրակն ընկած» հաճախորդների թիվը:

«Կտրուկ ավելացել է այն մարդկանց թիվը, ովքեր ցանկանում են, բայց չեն կարողանում վաճառել իրենց բնակարանները», ասաց տիկին գուշակը: Եվ քանի որ պահանջարկը ծնում է նոր մտահղացումներ ու լուծումներ, «Նոստրադամուսը»

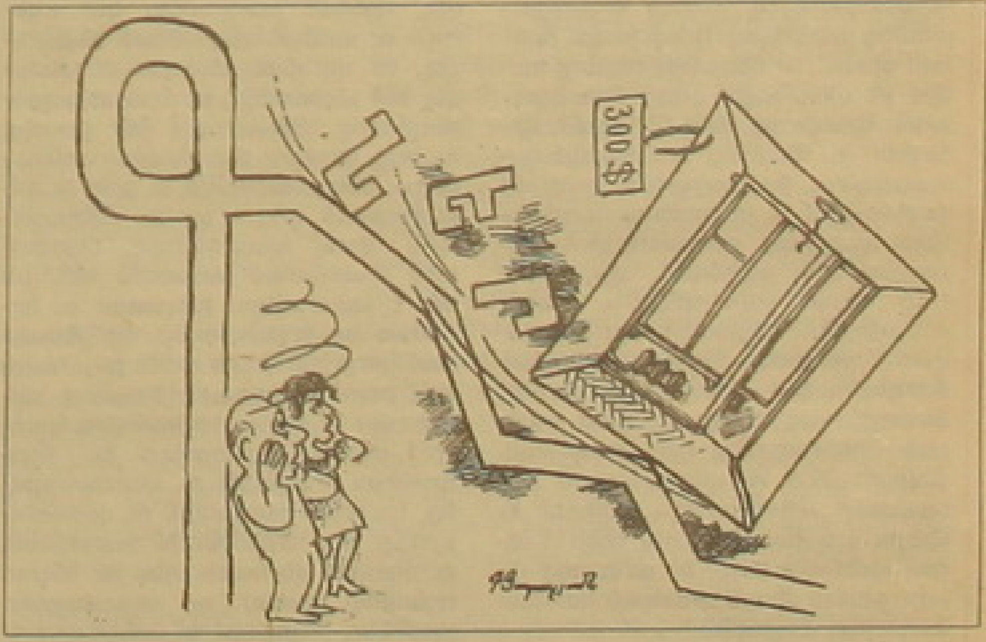

մշակել է հատուկ «ռիտուալներ», ըստ որոնց իրենց դիմածների տունը «արագ վաճառվում է»: Գուշակը ոչ մի կերպ չբացեց իրենց «ֆիրմայի գաղտնիքը», միայն նշեց, որ իրենք «ուղղություն են ցույց տալիս, թե ի՞նչ պետք է անել բնակարանում (փոփոխություններ, տեղափոխություններ եւ այլն), որ այն վաճառվի: «Նոստրադամուսի» գուշակուհու վկայությամբ, վերջին ամիսներին, իրենց «ռիտուալների» կատարելագործման շնորհիվ իրենց դիմած հաճախորդը ամենաուշը երկու ամսում կարողանում է բնակարանը վաճառել իր ուզած հարմար գնով:

Գ. ՄՈՒՐՈՅԱՆ

Հ. Գ. Անշարժ գույքի շուկայում տիրող վիճակին ու մասնագիտական վերլուծություններին «Ազգը» կանդրադառնա առաջիկայում:

ԱԶԳ

ազգային

Միակը, ինչն իմաստավորում է եւ կարող է իմաստավորել հայերիս համար արդեն տասներկու տարի հյուսվող տառապանքների ու նվաստացումների այս շրջանը, Արցախն է: Մենք սկսեցինք Արցախով, հետո՝ անկախության հռչակում, հետո՝ հույսեր ու ոգեւորություն, եւ մինչ օրս՝ անկումներ: Արցախի հարցը բարձրացվեց, եւ անկարեւոր են հանկարծակի «պայծառացում» ապրած ուղեղներով մարդկանց կարծիքները, թե հարցը չէր բարձրացվի, եթե «դրսի» սադրիչ ուժերն ու խառնակիչ հրահանգիչները խայծ չնետեին ժողովրդին: Առավել եւս անկարեւոր են նրանց կարծիքները, ովքեր զղջում են այս մեծ ու ողբերգական «ներկայացումը» սկսելու համար, ովքեր ափսոսում են, որ իրենց կյանքի հանդարտ ընթացքը խաթարվեց, որ իրենց պետք էլ չէր այս ամենը:

Իսկ ո՞ւմ էր պետք: Հիմա, պարզվում դեն տարիներ ի վեր ցատկոտում են անարժան առաջնորդների թատրախաղեր՝ հետզհետե մեծացնելով ցատկերի բարձրությունը: Չէ՞ որ նրանց, զվարճանալուց բացի, հետաքրքիր է նաեւ տեսնել, թե ինչ է կատարվում հարեւան բարձրություններում, նույն պատճառով էլ այդպես հաճախ են «ծիկ» անում հարեւան երկրներ, իրենց ցույց տալիս, ուրիշներին տեսնում ու ետ գալիս: Արտաքին շփում է դա կոչվում: Եվ դեռ զարմանում ու ամպագոռգոռ տագնապում են, որ իրենց «կոտրածներն» էլ են հեռանում նոր բարձրություններ տեսնելու եւ... այնտեղ հաստատվելու. ինչո՞ւ, ի՞նչ իրավունքով: Պատկերացրեք, այն իրավունքով, որ ոչ մեկը չի ուզում շունչը փչել:

Ընդ որում, մարդ արարածը շունչը փչում է ոչ միայն նյութական անբարեկեցությունից, այլեւ՝ հոգեկան աններդաշնակությունից: Իսկ իրեն այսօր էլ ինչպե՞ս պիտի զգա ճշմարտու- չեն հավատում դասավորներին ու ինքնակոչ առաջնորդներին, որովհետեւ մեկ խնդիր ունեն՝ ճարել օրվա հաց, իսկ ճարելու ճանապարհին ծառայող սկզբունքների եւ ապագայի վրա՝ թքա՛ծ: Մենք վերջին ունեցվածքն ենք չնչին գնով վաճառում կամ պարտքերի փոխարեն նվիրաբերում, որովհետեւ միայն օրվա համար ենք ապրում: Եվ այսպես անարգել վաճառում ու գնում ենք իրար, որովհետեւ... սատանան սովորականության մեջ է: Կուզես՝ սպանիր, կուզես՝ գողացիր, կարող ես՝ արա: Դու ազատ ես:

Սակայն իրականում, իհարկե, ո՛չ: Պարզապես քչերն են հավատում վերին դատաստանին: Կան եւ այնպիսիք, որոնք, այնուամենայնիվ, վախենում են այդ դատաստանից, սակայն նաեւ անզոր են անձնական շահից հրաժարվելու, եւ կեղծում են. այլ է նրանց խոսքը եւ այլ՝ գործը: Ուզում

Ասված հայտնվում է ներկայացման ավարտին

է, ոչ ոքի: Բայց ինչ-որ մեկին չէ՞ որ պետք էր: Ո՞ւր կորան այդ հազարավորները, որոնց թվում նաեւ մենք էինք: Ուրեմն չմոռանանք, որ մենք էլ ենք եղել Թատերական հրապարակում: Գոնե մենք չթքենք այնտեղ, ուր երբեւէ գաղափար էինք տեսնում եւ ոգեւորության աղբյուր: Գաղափարից, այո՛, նաեւ հրաժարվում են, սակայն երբեք չարժե այն արժեզրկել եւ մոռանալ, քանի որ այդ դեպքում ինքներս մեզ ենք արժեզրկում:

Մինչդեռ մենք արդեն թեւակոխել ենք այդ փուլը: Կարող ենք անգամ բացատրել, թե ո՛ր մեխանիզմով: Նախ՝ հայերիս հակացուցված է իրար հետ վիճաբանելը, որովհետեւ, միեւնույն է, ոչ մեկը մյուսին չի լսում, եւ այդ իր գաղափարական վեճերից իրականությունը ո՛չ մի ուղղությամբ չի փոխվում. միայն թույնի պաշարն է ավելանում միմյանց հանդեպ: Խոստովանենք, որ մեզ ավելի է հաջողվում խորհուրդ տալու, հրամայելու, ստիպողաբար լսեցնելու ոճը, որովհետեւ քաղաքակիրթ չենք: Բարդույթավորված ազգ ենք, որը պատմության բերումով ինքնահաստատման անընդհատ պահանջ է զգում: Իսկ գաղափարական վեճերը, փոխզիջումներն ու հասկանալու կարողությունը կայացածների համար են: Մենք կայանում ենք միմյանց ոչնչացնելով ու հպատակեցնելով, դաշտը մրցակցությունից ազատելով: Երեւի հոգու խորքում գիտենք, որ մեզանից շատերը հազիվ թե դիմանային լուրջ մրցակցության: Այսպիսով, մենք վիճեցինք, վիճեցինք եւ միմյանց հակառակն ապացուցելու ճանապարհին կորցրինք արժեքավորն ու անարժեքը տարբերակելու զգացումը, թույլատրելիի եւ անթույլատրելիի սահմանը, այդ վեճերում ոմանք «կոտրվեցին», ոմանք «կոտրեցին», ինչպես հիմա ընդունված է բնորոշել: Բարդույթավորված մարդու համար «չկոտրվելը» մոլուցք կարող է դառնալ. ցանկացած հոգեբան հետեւությամբ կբացատրի հոկտեմբերի 27-ն ու ղարաբաղյան մահափորձը, «Ղարաբաղ» կոմիտեն եւ մինչեւ օրս Հայաստանում տեղի ունեցող ամենայն ինչը, որ արտառոց չէր թվա թերեւս միայն գրոտեսկի հանճար Ֆեդերիկո Ֆելինիին:

Չարիքը սկսվում է, երբ դադարում ես հավատալուց: Պետք է պարզապես գիտենալ, որ նման սպառնալիք գոյություն ունի, եւ որսալ այդ պահն ու կանխել: Փորձություն կոչվածի մասին մենք գիտեինք զուտ տեսականորեն, աստվածաշնչյան պատմություններից: Չարիքն, ուրեմն, սկսվեց այն պահից, երբ երկար վիճաբանելով, սկսեցինք կասկածել ինքներս մեզ, ինչպես մոլլան՝ հայտնի առակից: Այն տարբերությամբ, որ մենք կասկածեցինք մեզ ու մեր ճշմարտությանը: «Կոտրվեցինք». մտքի ու հոգու մաքրությունը հետեւությամբ «քամուն տված» մի քանի ճարպիկներ կարողացան օգտվել այդ առումով զգացմունքային ու միամիտ մի ժողովրդի գերակշիռ մասի հանդեպ ձեռք բերած ազդեցությունից: Մարդկանց՝ արդարացի լինելու ուժը թուլացրին, եւ նրանց ճշմարտությունը ծռվեց, կոտրացավ ու ի վերջո գետնատարած ընկավ: Այդ ճշմարտության դիակի վրա, պատկերավոր ասած, արբյունը կոտրված մարդը: Նրա գլխին այնքան նոր ու օտարածին խաղալիքներ թափեցին, որ զբաղվի ու այս երկրի հզորներին չխանգարի, մինչեւ վերջնականապես համոզվեց՝ միգուցե ինքը մեղավո՞ր է, միգուցե սխա՞լ է, միգուցե իզո՞ւր է եւ այսպես շարունակ: Մարդը երբեք պատրաստ չի լինում նորության գալստյանը, եւ միայն վստահության քվեն տալով է այդ նորը հաստատվում մարդկային կենցաղում ու մտածողության մեջ: Մեր պարագայում վստահությունը տանուլ տրվեց, քանի որ նորը վերլուծելու եւ դրա բերած բարիքից հրաժարվելու ժամանակ ու հնարավորություն չունեցանք: Օտար «քամիների» մուտքը քաջալերող իշխանավորներն էլ չզգուշացին՝ ինչը խառնեն մարդկանց գաղափարներին, ինչը՝ ոչ. այդ ընթացքում ավելի «կարեւոր» գործերով էին զբաղված:

Այսպիսով, հավատը տանուլ տրվեց: Մնացյալը շատ հեշտ էր. հավատը կորցրածին՝ անհատ լինի, թե մի ողջ ժողովուրդ, կարող ես շրջել ինչպես կամենաս: Մենք այսօր այդ ենք: Փիլիսոփաներից մեկն ասել է, թե սատանան սովորականության մեջ է: Այո, ինչպես եւ կործանումը, որպես քաղցր թույն (հեռուստասերիալի հետ չխառնել), անտարբերության ու անհաջողության մեջ է: Մենք, 88-ից ի վեր, այնքան հարվածներ ենք «կերել» ու այնքան ցնցումների ենթարկվել, որ վերջնականապես մեկուսացել ենք աշխարհից ու նրա առաջընթացներից, մեկուսացել ենք իրարից ու հայ կոչված մարդկային «տեսակից»: Մեկուսացել ենք եւ ցավ ու դժվարություն կրելու այլեւս անընդունակ՝ փակ ականջներով, ճագարի պես վախվորած սպասում ենք, թե երբ է ավարտվելու խելագար ու հոգեմաշ այս շրջապտույտը, որի ընթացքում կորցրինք գրեթե ամեն ինչ: Կորցրինք բոլոր լավագույն լծակները ինքներս մեր եւ աշխարհի հանդեպ, կորցրինք որոշում կայացնելու եւ իրագործելու իրավունքն ու կարողությունը, կորցրինք հարգանքն ու վստահությունը: Մեր ականջներին տարօրինակ ու միամիտ վերհուշի պես են հնչում այնպիսի բառեր ու արտահայտություններ, ինչպիսիք են անկախությունը, աստվածավախությունը, ինքնաճանաչողությունը, եղբայրասիրությունը, անանձնական շարժառիթները, ինչպես նաեւ՝ միացումը, ազգային ինքնորոշման իրավունքը, Հայաստանի անքակտելի մաս Արցախը, հայրենիքի պաշտպանությունը եւ այլն: Հիշո՞ւմ եք, այս ամենը, մեզ պես հազարավորների մեջ կորած, վանկարկում էինք Թատերական հրապարակում: Եվ թվում էր՝ բոլորս մի մարմին էինք, մեկ ընդհանուր ուժ...

Հիմա ինքնամեկուսացումն ենք նախընտրում՝ որպես պաշտպանական միակ ձեւ: Հավատի ու զգացմունքների առումով մենք, թվում է, լրիվ «ցամաքել» ենք: Բարձիթողի այս իրականության պայմաններում շարունակվում է հայկական դետեկտիվը. տեղ-տեղ դատավարություններ են ընթանում, պետական հանցագործներ են անհետանում, ինչ-որ մարդասպաններ են մենախոսում... Սակայն մարդկանց համար միեւնույն է: Որովհետեւ չեն հավատում արդարությանը, են Աստծուն խաբած լինել: Իսկ Աստված, ըստ հանրահայտ ասույթի, հայտնվում է ներկայացման ավարտին եւ բոլորին ցույց տալիս իրենց իրական տեղը:

Այո՛. մենք թուլացած ու հոգնած ենք ինչ-որ բան կառուցելու եւ ճշտելու: Սակայն վերջին գաղափարը՝ Արցախ անունով, պիտի պահպանենք: Այլապես անիմաստ կդառնան տասներկուամյա կռիվներն ու նեղությունները, արտագաղթը, զոհերն ու չխաղաղությունը: Սա էլ կորցնելով վերջնականապես կկորցնենք հարգանքը մեր՝ որպես գոյության իրավունք եւ նպատակադրում ունեցող ազգի հանդեպ, ինչը նշանակում է ինքնաոչնչացում: Մենք պիտի, ի վերջո, չհավատանք սառը դատողության կոչ անող ելույթներին. սառը դատողությունն անտարբեր ու դավաճանական կեցվածքի քողարկումն է միայն, որը, համոզվեցինք, մեզ ո՛ւր հասցրեց: Սառը դատողություն ունեցողներն այսօր Արցախը հանձնելով՝ վաղը յուրաքանչյուրիս էլ կհանձնեն: Իսկ զգացմունքներով ու հայրենասիրությամբ առաջնորդվող երբեմնի լավագույն «տղերքը», հիշենք, ընդամենը մի քանի տարի առաջ շահեցին արցախյան պատերազմը:

Մեզ պետք չէ ազգային այնպիսի դիվանագիտություն, որի ներկայացուցիչների շուրթերին անընդհատ շրջանառվում է «Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության սկզբունք» արտահայտությունը (ասես այդ սկզբունքի «դարդն» էլ են հայերին տվել), եւ փոխարենը չի հնչում «ազգային ինքնորոշման սկզբունք» արտահայտությունը: Ստացվում է, որ Քերոլայն Քոքսն ու Ցվետանա Պասկալեւան ավելի են մտահոգված մեր ազգային շահերով: Ադրբեջանցի դիվանագետ Վաֆա Գուլուզադեն ամերիկահայ մի թերթի տված իր հարցազրույցում ինքնավստահ արձանագրումներ է անում նախագահ Քոչարյանի քաղաքականապես թույլ դիրքի ու դեմքի, ինչպես նաեւ Արցախի հարցում նրա խոստացած մեծ զիջումների վերաբերյալ, իսկ մենք անսես ծափահարում ենք: «Հայաստանի միակ փոխզիջումը մեր տարբերակն ընդունելն է», անառարկելի տոնով ասում է նա: Ինչո՞ւ, ո՞վ է նրանց տվել այդ վստահությունը: Թերեւս մենք ինքնե՞րս, որ շարունակ հրաժարվում ենք եւ ամենուր խաղում անփութություն ու առատաձեռնություն: Ամենուր՝ բացի սեփական տնից: Այստեղ ներկայանում ենք բոլորովին հակառակ կերպարով՝ ինքնահաստատվելով սեփական ժողովրդի հաշվին:

Թեքերեյն իր «Փառասիրության տոնավաճառ» վեպում գրում է. «Աշխարհը հայելի է, ուր յուրաքանչյուրին անդրադարձվում է իր արտացոլանքը»: Փախչելով մեր արտացոլանքից կամ ճանաչել չուզենալով՝ միայն տանուլ կտանք, որովհետեւ աշխարհի աչքին, ի վերջո, այնպիսին ենք, ինչպիսին կանք իրականում: Իսկ իրականում մենք գտնվում ենք Հայաստան կոչվող նավի կիսափուլ տախտակամածին, ուր, ասես վերջին օրվա համար, պտտվում ենք անսանձ խրախճանքում... մինչ կներկայացնեն վերջնահաշիվը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱՐՍԱՅԱՆ

ԳՈՐԻՍ

«Միավորը թիվ է, իսկ թիվը... հոգի չունի»

Նպաստառուների ցուցակը դարավերջյան երանելի ցուցակներից է, իսկ այնտեղ «անապահով» որակումով մուտք գործելու համար որքա՞ն պարամետրեր պիտի բավարարել:

Եվ քանի աչք, ականջ, որչափ անաչառություն պիտի ունենա ծառայության աշխատակիցը, որ կարողանա հստակ տարբերել չքավորին ու թշվառին, մի կերպ յոլա գնացողին ու ծերը ծերին հասցնողին, չափավոր ապրողին ու բերանի համը կորցնել չսիրողին: «Ազգի»՝ «Կարելի՞ է ասել, որ կարիքավորների ցուցակների մաքրման գործընթացից չեն սպրդել ճարպիկ ապահովները» հարցին ի պատասխան, սոցիալական ծառայությունների Գորիսի տարածքային կենտրոնի տնօրեն Վարդան Դավթյանն ասաց. «Ընտանիքների սոցիալական նկարագրի հստակեցման ժամանակ մենք հնարավորինս ձգտում ենք չվրիպել: Մանրակրկիտ ստուգումների եւ սոցիալական խմբերի առավել հետեւողական դասակարգման արդյունքում անցած տարվա 3169-ից 2000-ի հունվարի դրությամբ նպաստառու է ճանաչվել 2670 ընտանիք: Ոչ վաղ անցյալում մենք նպաստից կամավոր հրաժարվողների օրինակներ ունեինք, իսկ այսօր ընտանիքի ապահովությունը խթանող որեւէ լուրջ փոփոխության մասին մեզ տեղյակ պահելու մեկ օրինակ անգամ չունենք: Նպաստի վրա այսպես դողալը, անկասկած, էլի սոցիալական արմատ ունի: Ասեմ նաեւ, որ մեզ հաջողվում է ձեր ասած ճարպիկ ապահովների խեցուց ներս նայել»:

Ի դեպ, Վ. Դավթյանը ծառայության աշխատանքի բարոյական նկարագրի եւ արդարության գործակցի բարձրացման իր նկատառումներն ունի. «Կեղծ տեղեկանքների մուտքը մեր ծառայություն խիստ կպակասեցվի, եթե նախարարությունը համապատասխան կառույցների հետ մի մեխանիզմ մշակի, որի համաձայն տարածքի (անկախ սեփականության ձեւից) բոլոր աշխատավայրերից մեզ պարբերաբար կենտրոնացված ձեւով ինֆորմացիա ներկայացվի աշխատավարձերի ու աշխատողների շարժի դինամիկայի մասին:

Ենթամարզում, առանձնապես Գորիս քաղաքում, կան ծայրահեղ անապահով ընտանիքներ, որոնք, ըստ գործող կանոնակարգի, պահանջների հաշվարկված միավորով զրկված են նպաստ ստանալու արտոնությունից: Մենք՝ ծառայության աշխատողներս էլ, զգում ենք, որ անհոգի լուծում է, բայց, ինչ արած, կարգազանց չէ:

Հետո, կան ընտանիքներ, որոնք պատրաստակամ են իրենց հասանելիք նպաստը զիջելու առավել անապահով, բայց իրենց նախընտրած կոնկրետ ընտանիքի: Նման մոտեցման կանոնակարգումը՝ հասցեականացումը, կարծում եմ, կվայելի մեր ծառայության եւ անվանը, եւ կոչմանը»:

Եվ, անկախ կանխատեսելի բարդություններից, արժե մեծացնել վստահությունը եւ ծառայության տարածքային կենտրոններին, որոշակի սահմաններում, վերապահել ինքնուրույն գործելու իրավասություն. չէ՞ որ տեղերում ամեն ինչ ավելի տեսանելի է, իսկ միավորը թիվ է, իսկ թիվը... հոգի չունի:

Ամփոփեմ ասելիքս. ամենաարտառոց դեպքերում էլ տարածքային ծառայությունները, որքան էլ կամենան, բնակիչներին սատարելու որեւէ հնարավորություն չունեն, որի հետեւանքով էլ խաթարվում է հավատը: Մարդը, ընտանիքը նպաստառու է ճանաչվում որոշակի ժամանակի տվյալներով, իսկ կյանքն այնքան կտրուկ շրջադարձեր ու անակնկալներ ունի:

Անկասկած, այս բնագավառում գործող կարգը տարիների փորձի հստակեցման արդյունք է, բայց նորացումների անհրաժեշտությունն էլ ժամանակի պահանջ է:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ,
Գորիս

Իրավապաշտպանը կստանա՞ պատասխան

Բաց նամակ Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանին

Հարգարժան քաղաքապետ.

Երկու անգամ գրավոր դիմելուց եւ հինգ ամիս համբերատար սպասելուց հետո ստիպված եմ նաեւ մամուլով հիշեցնել, որ Ձեր ենթակաները հերոսաբար չեն կատարում ո՛չ օրենքը, ո՛չ էլ Ձեր հանձնարարությունը:

Դեռեւս անցյալ տարի, հոկտեմբերի 12-ին Ձեր քննարկմանն ուղարկեցինք Այգեստան թաղամասի բնակիչների կոլեկտիվ դիմումը՝ Նորքի սարալանջի անտառատարածքն ապօրինի զավթելու, առանձնատներ կառուցելու նպատակով սարալանջի երկու ձորերը մի քանի տարի շարունակ շինարարական աղբով ծածկելու պատճառով մայրաքաղաքի էկոլոգիական բալանսը խախտելու, հողերը փչացնելու եւ աղտոտելու, ծառերն ու թփերը վնասելու, ոչնչացնելու, մարդու իրավունքները խախտելու, ինչպես նաեւ մեղավոր անձանց հովանավորելու մասին: Այդ մասին գրել են նաեւ թերթերը:

Երկու ամիս Ձեր պատասխանը չստանալու պատճառով (չնայած քաղաքապետարանից բազմիցս խոստացել էին շուտափույթ պատասխանել) 15.12.99 թ.-ին ստիպված գրավոր հիշեցրինք անպատասխան մնացած նամակի մասին: Պատասխանի փոխարեն քաղաքապետարանի տարբեր ստորաբաժանումներից միայն պատասխանի խոստումներ եղան:

Տպավորությունը վերածվեց հիմնավոր կասկածների, իսկ վերջում համոզմունքի՝ Ձեր ենթականերն ինչ-որ ուժերի ազդեցության տակ անպատիժ հինգ ամսվա ընթացքում հուսալիորեն խեղդում են եւ ողջ թաղամասի բնակիչների օրինական բողոքի ճիչը, եւ խեղդված բնության ծառերի, թփերի, թռչունների ձայնը, եւ ոտնահարված օրենքների զայրույթը, եւ Ձեր երկու մակագրությունների թավշյա ձայնը, եւ...

Քաղաքապետարանում չկա՞ որեւէ ծառայողական սարք, որը կչափի Ձեր ենթակաների համարձակությունը, այլ ազդեցություններին դիմակայելու ամրությունը եւ հիշատակված միացյալ ուժերի (առնվազն չորս օրենքների փնջի՝ մարդու իրավունքներ, էկոլոգիական պաշտպանվածություն, օրենքի գերակայություն, քաղաքապետի կարգավիճակ) հզորությունը: Եվ որպես երեւանաբնակ, եւ որպես իրավապաշտպան (նաեւ երեւանաբնակների) կցանկանայի իմանալ՝ քաղաքապետարանում ինչպե՞ս է իրականացվում դիմումների, բողոքների հաշվառումը, եւ գոնե կրկնակի բողոքները պարտադիր քննարկելու որեւէ վերահսկողություն չկա՞:

Երրորդ նամակից հետո կարելի՞ է պատասխան ակնկալել:

Հարգանքներով՝
ՊՈՒՐՑԿԻՆ ՍԵՐՈԲՅԱՆ,
«Օգոստոսի 23, ազգային դաշինք» իրավապաշտպան միության նախագահ

Ա. Օսլունդ. «Բերեզովսկին անցյալի մնացուկ է»

– Չնայած ԱՄՆ-ի կանխատեսած անկմանը, Ռուսաստանի տնտեսությունն անցյալ տարի 3,2 տոկոս աճ արձանագրեց: Դա բացատրում են ռուբլու արժեզրկմամբ եւ նավթի բարձր գներով:

– 1998 թ. օգոստոսն առավել խոր բարեփոխումների ազդակ դարձավ: Բայց դրանց հիմքերը դրվել էին ավելի վաղ: Չէ որ Ռուսաստանում անցկացվել են գրեթե նույնքան համակարգային բարեփոխումներ, որքան Լատվիայում եւ Լիտվայում: Սա միայն իմ գնահատականը չէ. նույն կարծիքին են Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկի փորձագետները:

– Դուք Գայդարի կառավարության խորհրդականներից մեկն էիք: Ձեր կարծիքով, ինչո՞ւ չարդարացան արագ բարեփոխումների հույսերը:

– Այդ մասին գրքեր են գրվել: Ես էլ եմ գրել: Ականատես դարձա ծեր բարեփոխումների հուժկու մեկնարկին: Բայց 1994 թ.-ին հաջորդած ամիսները եւ 1996 թվականը վերածվեցին կորուսյալ ժամանակի: Չեռնոմիրդինը տնտեսության մեջ ոչինչ չէր անում, իսկ նրա առաջին տեղակալ Սոսկովեցին հետաքրքրում էր լոկ իր բաժնի չափը: Այդ երեւույթը տարածված էր ամբողջ երկրում:

– Ընդունված է կարծել, թե Ռուսաստանի տրոհման վտանգի պայմաններում մենաշնորհությունը պահպանիչ դեր է կատարում: Օրինակ, կարելի է անջատել ըմբոստ տարածաշրջանի հոսանքը եւ գազը:

– Ես երբեք չեմ հավատացել Ռուսաստանի տրոհմանը: Շարունակում եմ պնդել, որ առասպել են պնդումները, թե Մոսկվան իբր կորցնում է շրջանների վերահսկողությունը: Այստեղ գլխավոր ցուցանիշներից մեկը հարկահավաքման ունակությունն է: ՌԴ կառավարությունն անցյալ տարի ընդհանուր առմամբ հարկերի շնորհիվ կուտակել է ազգային համախառն արդյունքի 31 տոկոսը: Դա գրեթե կրկնում է ԱՄՆ-ի ցուցանիշը: Ըստ որում, Ռուսաստանի համար չափազանց լավ արդյունք է, եթե նկատի ունենանք նրա տնտեսական վիճակը:

– Ի՞նչ կասեիք ՌԴ նոր նախագահի մասին:

Անդերս Օսլունդը Վաշինգտոնի «Քառնեգի» հաստատության գիտաշխատող է, անցումային տնտեսության հայտնի փորձագետ: Ռուսաստանի բարեփոխումներին նվիրված մի շարք գրքերի հեղինակ: ՌԴ եւ Ուկրաինայի կառավարությունների նախկին խորհրդական է: Նրա կարծիքով, Ռուսաստանում տնտեսական բարեփոխումներն արդեն սկսել են արդյունք տալ: «Կոմսոմոլսկայա պրավդային» տված հարցազրույցը ներկայացնում ենք որոշ կրճատումներով:

– Ինձ դուր եկավ, որ Պուտինն իր շրջապատից անմիջապես հեռացրեց հեղինակազրկված Բորոդինին եւ Աքսյոնենկոյին: Չեմ կասկածում, որ նա կձեռնարկի շուկայական լուրջ բարեփոխումներ: Երբ Պուտինը խոսում է ուժեղ պետության մասին, դա վախեցնում է որոշ արեւմուտքցիների: Բայց ինձ թվում է, նա պարզապես նկատի ունի արդյունավետ գործող պետությունը: Նախագահը կշահի, եթե հենվի Դումայի բարեփոխական մեծամասնության վրա:

– Ձեր կարծիքով, ռուսական նոր «արքունիքում» ինչպիսի՞ դեր կխաղան մեր տխրահռչակ օլիգարխները:

– 1998 թ. օգոստոսը, բյուջետային կոշտ քաղաքականության վերադարձը ռուսաստանցի գործարարներին մասնավորապես դրդեցին ողջամտորեն մտածել, որ ժամանակն է իրական փողեր վաստակել իրական շուկայում: Նրանց խորապատկերի վրա Բերեզովսկին եւ մյուսներն արդեն անցյալ դարձած ժամանակաշրջանի մնացուկներ են: Դատելով ըստ ամենայնի, նա հիմա երգում է իր կարապի երգը:

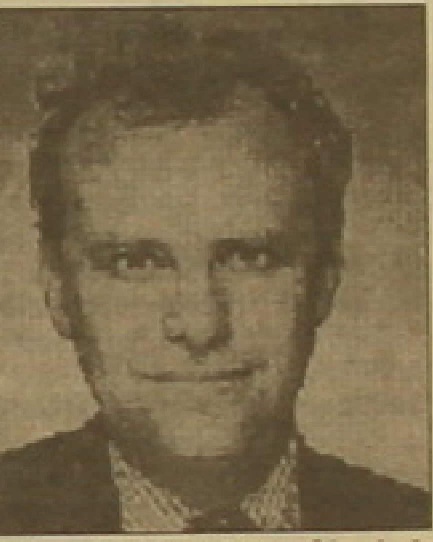

– Առաջին հերթին ինչո՞վ պետք է զբաղվի Վլադիմիր Պուտինի թիմը:

– Առաջինը հարկային բարեփոխումն է: Պետք է պարզեցնել համակարգը, նվազեցնել հարկերը եւ կրճատել արտոնությունները: Երկրորդը հողային հարցն է, որը նախորդ Դումայի օրոք Ելցինին այդպես էլ չհաջողվեց լուծել: Հողը պետք է վերջապես գտնի իր տիրոջը: Իսկ երրորդը՝ պետապարատի բարեփոխումն է, որի նպատակը պայքարն է առասպելական դարձած կաշառակերության դեմ:

– Մեզ մոտ ընդունված է գուշակություն անել, թե Արեւմուտքը կպաշտպանի՞ արդյոք Պուտինին: Աջակցությունը չափում են վարկերի ծավալով, ինչպես Գորբաչովի եւ Ելցինի ժամանակ:

– Արեւմուտքը Լեհաստանին խոշոր վարկեր տրամադրեց այդ երկրում տնտեսական փայլուն բարեփոխումների սկսվելուց հինգ տարի հետո միայն: Ռուսաստանին հենց այդպիսի առողջ կապիտալներ են պետք եւ ոչ թե սպեկուլյանտների պորտֆելային ներդրումներ, որոնք 1998 թ. օգոստոսին «պայթեցրին» շուկան: Որոշ իմաստով ավելի լավ է, եթե Ռուսաստանը չափազանց շատ օտարերկրյա կապիտալներ չստանա: Նա ժամանակի ընթացքում կստանա ներդրումներ, երբ տնտեսական տեղաշարժերի հասնելով՝ պատրաստ լինի ներդրումներին:

– Ռուսաստանի նոր իշխանությունները պարտքերի վճարման հարցում Արեւմուտքի հետ համաձայնության հասնելու ավելի մեծ հնարավորություններ ունեն:

– Հարկավոր է նայել ճշմարտության աչքերին. Ռուսաստանն ի վիճակի չէ դրանք վճարել: Եվ Արեւմուտքը, իհարկե, պետք է չեղյալ հայտարարի նախկին ԽՍՀՄ-ի պարտքերի մի մասը, ինչպես վարվեց Լեհաստանի եւ Բուլղարիայի դեպքում: Կարծում եմ՝ մինչեւ 50 տոկոսը: Մանավանդ, որ պարտքերի մեծ մասն ընկնում է Գերմանիային: Վերջինս, այնուամենայնիվ, պատրաստ է վարձահատույց լինել վերամիավորման համար, թեեւ այդ մասին Միխայիլ Գորբաչովն «ամաչում» էր խոսել: Եթե Արեւմուտքը համոզվի, որ Ռուսաստանի նոր ղեկավարությունը հաստատակամորեն հակված է բարեփոխումների, ապա պարտքի վերաբերյալ համաձայնության հասնելու հավանականությունը կտրուկ կմեծանա:

ՃԱՊՈՆԻԱ

Յոշիրո Մորին կապահովի հաջորդայնությունը

Երբ 1998 թ. հուլիսին Ճապոնիայի վարչապետ դարձավ կառավարող Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության (ԼԴԿ) գլխավոր քարտուղար Կեյձո Օբուչին, քչերն էին ենթադրում, թե նրա պաշտոնավարությունը կարճ կտեւի: Ս.թ. ապրիլի 2-ին ուղեղի կաթվածից 62-ամյա Օբուչին դարձավ անաշխատունակ, իսկ երեք օր անց Ճապոնիայի խորհրդարանի զույգ պալատները նոր վարչապետի պաշտոնում հաստատեցին ԼԴԿ ներկայիս գլխավոր քարտուղար Յոշիրո Մորիին:

Օբուչին կարճ ժամկետում հասցրել էր բավական գործ անել: Մասնավորապես վերականգնել էր երկրի տնտեսական առողջությունը՝ գործի դնելով վերաշխուժացման երեք նոր ծրագիր: Նրա տնտեսական քաղաքականությունն արդեն սկսել է արդյունք տալ: Կեյձո Օբուչին կարողացել էր մանեւրելով ավելացնել իր համախոհների թիվը ԼԴԿ-ի շարքերում, ինչպես նաեւ Սոկա Գակայ աղանդի քաղաքական թեւը հանդիսացող Կոմեյտո կուսակցությունում: Այդ եռակուսակցական կոալիցիայի շնորհիվ նրա կողմնակիցները գերակշիռ մեծամասնություն էին կազմում խորհրդարանի զույգ պալատներում: Սակայն Օբուչիի ժողովրդականությունը վերջերս նվազել էր Կոմեյտոյին նրա տված կարեւորության պատճառով:

Ինչ վերաբերում է նրա իրավահաջորդին՝ 62-ամյա Յոշիրո Մորիին, նրա քաղաքական կշիռը Ճապոնիայում ամենամեծն է, քանի որ արդեն երեք անգամ զբաղեցրել է կարեւորագույն նախարարական պաշտոններ: Մորին ԼԴԿ օրինակելի գործիչ է, բարեփոխական չէ եւ ըստ երեւույթին կշարունակի իր նախորդի քաղաքական գիծը: «Պուենն» հանդեսը նշում է, որ Մորին, օգտվելով հանրության դրական գնահատականներից, մտադրվել է առաջիկա օրենսդրական ընտրություններն անցկացնել նախատեսված ժամկետից շուտ՝ այս տարվա մայիսին:

Յոշիրո Մորիի քաշը գրեթե 100 կիլոգրամ է: Նա բավական լավ խաղում է ռեգբի: Մորին իր առաջին արտասահմանյան ուղեւորությունը կկատարի ապրիլի 28–30-ը: Այդ օրերին Մոսկվայում նա կհանդիպի մասնավորապես Վլադիմիր Պուտինին:

Պ. Ք.

Հյուսիսային Կովկասում հալվում է ձյունը, ուրեմն խրամատներ փորելու ժամանակն է

Սկիզբը էջ 1

«Ա՞խ, պատերազմ եմ ուզում, ա՞խ, պատերազմ եմ ուզում...»

Օսերը կամ ինչպես իրենք են իրենց անվանում՝ իրոնները (իրենց երկիրը՝ Իրիստոն), Հյուսիսային Կովկասի միակ քրիստոնյա ժողովուրդն են: Նախկինում նրանք բնակվում էին լեռներում, դավանում իսլամ, իսկ այժմ, որպես ջիգիթներ, Վլադիկավկազի փողոցներում ջիպեր են քշում: Օսերի մի մասը հիմա էլ է ապրում լեռներում, կրում փափախներ, դավանում իսլամ:

Ովքե՞ր են օսերը. մեզ՝ հայերիս ոչ անհայտ սկյութների ու ալանների հետնորդներն են, խոսում են քրդերենին շատ նման իրանական լեզվով:

Ներկայումս Ռուսաստանի սուբյեկտ Հյուսիսային Օսիան ունի շուրջ 600 հազար բնակիչ՝ ռուսներ, օսեր, հայեր, վրացիներ, ինգուշներ, հույներ, հրեաներ՝ ավելի քան 40 ազգ եւ ազգություն: Ժողովուրդների մի իսկական խառնարան է. գյուղեր կան, որտեղ միայն ինգուշներ են, գյուղեր՝ միայն օսեր, գյուղեր՝ մի թաղամասը ինգուշներ, մյուսը՝ օսեր... Մայրաքաղաք Վլադիկավկազում պատկերն ավելի է աղավաղվում, թեեւ բնակիչներն ավելի քաղաքակիրթ են, հիմնականում խոսում են ռուսերեն: Չկան օսերեն լեզվով դպրոցներ, թեեւ օսական տառեր արդեն կան, կան օսերեն ռադիոհաղորդումներ, գրքեր:

Վրաց-օսական սահմանից՝ Վերին Լարս բնակավայրից մինչեւ Վլադիկավկազ շուրջ 40 կմ է: Երբ հերթական անգամ ոստիկանները, այս անգամ՝ օս, կանգնեցրին «Նիվան» եւ Ռեւազից պահանջեցին ռուսական 100 ռուբլի, ծերունը շատ զայրացավ. անխոս գրպանից հանեց դրամը, կրկին գործի դրեց շարժիչն ու սկսեց անդադար ճվալ. «Ա՞խ, պատերազմ եմ ուզում, ա՞խ, պատերազմ եմ ուզում...»: Օսերն ու վրացիներն արդեն պատերազմել են 7-8 տարի առաջ, բայց Հարավային Օսիայում՝ Վրաստանում, վրացիները պարտվել են, եւ այդ ժամանակներում, ինչպես այժմ, Ռեւազը տաքսի էր քշում: Իսկ այնտեղ, ուր օս ոստիկաններն են կանգնած, սկսվում է, այսպես կոչված, մերձքաղաքային շրջանը, որտեղ պատերազմ եղել է, բայց...

Օսերի եւ ինգուշների միջեւ

Օսերի եւ ինգուշների միջեւ պարբերաբար կրկնվող բախումները, որոնք հաճախ վերածվում են արյունահեղության, երկար պատմություն ունեն: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո Հյուսիսային Կովկասում իրավիճակն էլ ավելի բարդացավ: 1920 թ. քարտեզի վրա գծվեց Լեռնային Ինքնավար Հանրապետությունը, որի մեջ մտան Հյուսիսային Օսիան, Ինգուշիան, Չեչնիան, Կաբարդինա-Բալկարիան, այլ տարածքներ: Մայրաքաղաք ընտրվեց Օրջոնիկիձեն, այժմ՝ Վլադիկավկազը: Չորս տարի անց ինքնավար հանրապետությունը լուծարվեց, նրա փոխարեն ստեղծվեցին մի շարք ինքնավար մարզեր, այդ թվում՝ Հյուսիսային Օսիան եւ Ինգուշիան: 1934 թ. Ինգուշեթիան միացվեց Չեչնիային, ստեղծվեց Չեչենա-Ինգուշական Ինքնավար Հանրապետությունը: Այդ ժամանակ Հյուսիսային Օսիայի եւ Չեչենա-Ինգուշիայի միջեւ վարչական սահմանն անցնում էր Թերեք գետով, որի ձախ ափերին փռվում է Վլադիկավկազը:

Ստալինը չեչենների հետ ինգուշներին էլ քշեց Ղազախստանի կիսաանապատներ ու ցուրտ Սիբիր: 13 տարի անց չեչենների հետ ինգուշներն էլ վերադարձան մշտական բնակավայրեր: Սակայն Թերեք գետի աջ ափերի ինգուշական տներն արդեն ունեին մշտական բնակիչներ: Օսերին այլեւս դժվար էր դուրս քշել այդ տներից: Օսերն ու ինգուշները սկսեցին իրար դեմ կռվել, ու մինչ օրս այս ժողովուրդները միմյանց տանել չեն կարող: Երբեմն այս թշնամությունը վերածվում է արյունահեղության, ինչպես եղավ 1992 թ. աշնանը: Օս-ինգուշական պատերազմը շարունակվեց 6 ամիս, շուրջ 40 հազար ինգուշներ ստիպված եղան գաղթել Ինգուշիա (մերձքաղաքային շրջանից, Վլադիկավկազից եւ ողջ Հյուսիսային Օսիայից): Սակայն սրանով խնդիրը չլուծվեց: Պատերազմից հետո ինգուշները նորից փորձում են հաստատվել մերձքաղաքային շրջանում՝ Թերեք գետի աջ ափին, իսկ օսերը փորձում են թույլ չտալ:

Կովկասյան լեռների ժողովուրդները իրենց հարցերը կարգավորում են լեռների օրենքներով: Այստեղից կրկին պատերազմի հոտ է փչում:

Օս-ինգուշական վեցամսյա (1992 թ. աշուն-1993 թ. գարուն) պատերազմի օրերին Հյուսիսային Օսիայի հայությունն այնքան էլ անկողմնակալ դիրք չի գրավել: Հայ-ալանական աղերսները...

Գնում են դեպի դարերի խորքը

Շատ քիչ օսեր գիտեն Մովսես Խորենացուն, սակայն գրեթե բոլոր օսերն են լսել եւ պատմում են հայ թագավոր Արտաշեսի եւ ալան գեղեցկուհի Սաթենիկի սերը: Խորենացին գրում է, թե երբ Արտաշեսը փախցնում է Սաթենիկին, վերջինիս հարազատները Ալանիայից տեղափոխվում եւ հաստատվում են Վասպուրականի Արտազ գավառում՝ իրենց հետ բերելով հայրենի Արդոզ բնակավայրի անունը...

Հայերն Ալանիայում սկսել են հաստատվել դարեր առաջ, իսկ 19-րդ դարի 50-ական թթ. Վլադիկավկազում հաշվվել են շուրջ 100 հայեր: 1843 թ. քաղաքի կենտրոնական մասում կառուցվում է Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցին, որն այսօր էլ կանգուն է, իսկ Վլադիկավկազի հայերը հիմնականում բնակվում են եկեղեցուն մոտ տարածքներում: Արժե հիշատակել, որ կառուցման օրվանից մինչեւ այժմ եկեղեցու դռները երբեք չեն կողպվել, ի տարբերություն Ռուսաստանի հարավի այլ եկեղեցիների: Սրբերին նվիրված տոներին այստեղ մատուցվում են պատարագներ, կիրակի օրերին այստեղ են հավաքվում Վլադիկավկազի հայերը: Քաղաքի հայկական մշակութային կենտրոնի՝ «Էրեբունի» համայնքի ջանքերով Վլադիկավկազի այն դպրոցներում, որտեղ հաճախում են հայ երեխաներ, բացվել են հայոց լեզվի ուսուցման ժամեր:

Վլադիկավկազը մի քանի նշանավոր հայորդիներ է տվել: Դեռ 1863 թ. Ռուսաստանի Ալեքսանդր Երկրորդ ցարը նոր ձեւավորված Թերեքի մարզում կառավարիչ է նշանակում Լոռիս-Մելիքովին՝ ճանաչված ազնվականին, հայտնի պետական եւ զինվորական գործչին: Մինչեւ այժմ Վլադիկավկազի ամենագեղեցիկ փողոցը, որը մինչեւ մեր դարի 20-ական թվականներն անվանվում էր Լոռիս-Մելիքովի անունով, ձեւավորվել է նրա ջանքերով: Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցուց մի քանի տասնյակ քայլ հեռավորության վրա է Լոռիս-Մելիքովի պալատը:

Վլադիկավկազի մեկ այլ հայ երեւելու՝ Բագրատ Վախթանգովին էր պատկանում քաղաքի հարեւանությամբ գտնվող ծխախոտի գործարանը: Ու թեեւ որդին՝ Եվգենի Վախթանգովը, չշարունակեց հոր գործը, սակայն խորհրդային մշակույթի պատմության մեջ մնաց որպես նշանավոր թատերական գործիչ:

Այսօր Վլադիկավկազում մշտապես բնակվող հայերի թիվը շուրջ 15 հազար է, չհաշված Ադրբեջանից գաղթած, Հայաստանը եւ Արցախը լքած հայերին: Հյուսիսային Օսիայում հայեր բնակվում են նաեւ հանրապետության մեծությամբ երկրորդ քաղաքում՝ Մոզդոկում: Այստեղ է տեղաբաշխված նաեւ Հյուսիսային Կովկասում ռուսական միացյալ զորքերի ռազմաբազան:

Մոզդոկը Ինգուշիայի եւ Չեչնիայի վարչական սահմանին շատ մոտ է: Այստեղից ամեն օր 18-ամյա ռուս զինվորներին ուղարկում են պատերազմ՝ ոչնչացնելու չեչեն ապստամբներին եւ ոչ միայն:

Սակայն այս եւ էլի շատ բաների մասին «Ազգի» հաջորդ համարներում:

Մշակույթ

Տակավին քչերին է հայտնի, որ վերջերս Հայաստանում ստեղծվել է «Հայկական էսքիզներ»-Վարդգես Պետրոսյան» հիմնադրամ: Ինչպես վկայում է նախագահը՝ «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը, հիմնադրամը կոչված է հիմնականում հավաքել, ի մի բերել Վարդգես Պետրոսյանի գրական եւ ժուռնալիստական-հրապարակախոսական ժառանգությունը, նպաստել դրա անտիպ մասի հրատարակմանը: «Կարեւոր խնդիրներից է նաեւ վերստին շունչ պարգեւել անվանի մտավորականի, գրողի հավատամքին՝ սրբությամբ վերաբերվել ամեն մի գրին, արժեւորել ստեղծագործողի աշխատանքը, անտարբեր չլինել գրականության եւ այն ստեղծողների նկատմամբ», շեշտում է Հակոբ Ավետիքյանը:

Վարդգես Պետրոսյանի շարունակվող ժառանգությունը

Ահա եւ «Հայկական էսքիզներ»-Վարդգես Պետրոսյան» հիմնադրամի գործունեության անդրանիկ պտուղը. «Ստորագրության պատիվը. Վարդգես Պետրոսյան»— այս է «Վան Արյան» հրատարակչության լույս ընծայած ժողովածուն, որ ամփոփում է հեղինակի լրագրողական եւ հրապարակախոսական մի շարք ստեղծագործություններ: Դրանք, ըստ ժողովածուն կազմող Արմինե Պետրոսյանի, հեղինակի՝ Վարդգես Պետրոսյանի կողմից առավելապես կարեւորված նոթերն են: «Սա Վարդգես Պետրոսյանի լրագրողական ստեղծագործությունները ներկայացնող մի մատենաշար է, որով հեղինակը նորից դուրս կգա իր կյանքի հիմնական ուղեծիր՝ օգտակար լինել մարդկանց, ազգին եւ առաջին հերթին երիտասարդությանը, հույս է հայտնում Արմինե Պետրոսյանը, վերջինս նրա գլխավոր հոգսն էր՝ թերեւս այն իմաստուն խորքով, որ ազգն ու մեծերը նախ երիտասարդ են լինում ու մարդկային նկարագրի հիմնական վրձնահարվածներն այս տարիներին են ստանում»:

Գրքում զետեղված են Վարդգես Պետրոսյանի ժուռնալիստական այլազան ժանրերի նմուշներ՝ վավերագրական արձակ, ակնարկ, հոդված: Դրանց թվում հայ ժուռնալիստիկայի, մասնավորապես հրապարակախոսության ծիրում իր ժամանակի համար անկյունային եւ գայսօր էլ արդիականությունը պահպանած «Գազո՞ն, թե՞ անտառ» եւ «Ոչ միայն հացով» գործերն են: Հրապարակախոսական, քաղաքացիական ազնիվ պաթոսով տոգորված ստեղծագործություններ, որոնք նորովի գրավչությամբ եւ թարմ շեշտադրումով են ընթերցվում այսօր:

«Վերջին գիշերը», «Երկուսը», «Երկուսը, որ չվերադարձան լեռներից», «Գյուղը լեռնալանջին»՝ գրքում զետեղված վավերագրական արձակի եւ ակնարկի այս նմուշներն իրենց հայրենասիրության եւ մարդկային վեհ գաղափարայնությամբ այսօր դարձյալ հուզում են ընթերցողին:

Դիտարկելով Վարդգես Պետրոսյանի՝ հայ ժուռնալիստիկական մտքին մատուցած ակնառու ծառայությունը՝ ընդհանուր համայնապատկերում, երիցս ճշմարտացի է գրքի «Նա ժուռնալիստ էր» խորագիրը կրող նախաբանում բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Գառնիկ Անանյանը. «Վարդգես Պետրոսյանը մեզանում դասական աստիճանի բարձրացրեց հրապարակախոսական արձակը: Ցավոք, ժուռնալիստիկայի այդ տեսակը վերանում է մեզանում: Շատ է քաղաքականացել մերօրյա ժուռնալիստիկան, այնքան, որ մոռացել է մարդուն, այնքան է «իրադարձային» մեր ժուռնալիստիկան, որ իրադարձությունների ետեւում չի նկատում կոնկրետ մարդուն, ապրող, շնչող, տառապող, մաքառող մարդուն, լավ մարդուն (էլ չեմ ասում՝ հայ մարդուն)»:

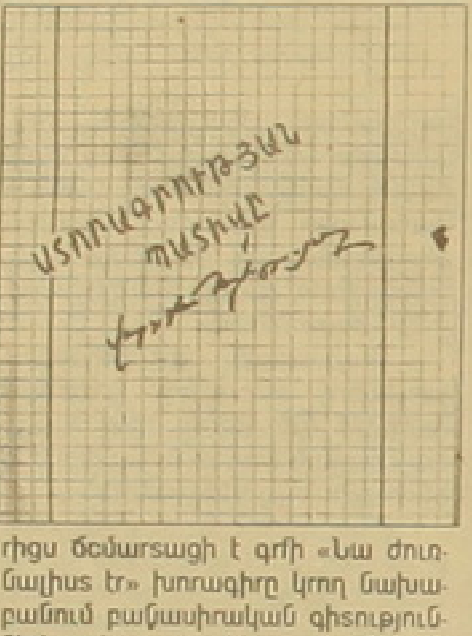

Իսկ գրքի վերջաբանում («Վերջաբան անավարտ դիմանկարի համար»), որ կրում է «Հարկավոր էր, որ մեկը գնար առջեւից», Արթուր Անդրանիկյանը խոստովանում է. «Վարդգես Պետրոսյանի ապրած տարիները ուղի եւ ընթացք են եղել գրողական եւ լրագրողական աշխարհում անհայտ եւ հայտնի շատերի համար: Իր իբրեւ ընդգծված մտավորականի իրականությանը եւ ժամանակին առաջադրած բազմաթիվ անհայտներով հավասարումը լուծելու միակ եւ ամենաուղղակի ճանապարհը համարձակությունն էր...»:

Աներկբայորեն, Վարդգես Պետրոսյանի ժուռնալիստական, հրապարակախոսական ժառանգությունը օժտված է թանկ եւ կարեւոր հատկանիշով. այն աղերսվելով մարդկային բարձրագույն արժեքներին, արդիական է եւ անհրաժեշտ նաեւ այսօր: Իսկ նրա՝ ստեղծագործողի, լրագրողի եւ հրապարակախոսի խիղճն ու հավատամքը՝ այսօր էլ շատերիս համար օրինակելի ուղի կարող է հանդիսանալ, հուշելով մեզ իսկական ժուռնալիստի գործունեության ճշմարիտ ընթացքը:

Հրատարակչության ասպարեզում իր ուրույն տեղն է հաստատել «Վան Արյան» հրատարակչությունը, որի լույս ընծայումները մշտապես առանձնանում են գեղագիտական բարձր ճաշակով, գեղարվեստական գեղեցիկ լուծումներով: Արժեքավոր եւ երախտիքի արժանի փաստ է նաեւ, որ մշակութային գործիչ Վան Արյանը հանդիսացել է ոչ միայն սույն ժողովածուի հրատարակիչ-խմբագիրը, այլեւ գիրքը հրատարակվել է իր հրատարակչության հովանավորությամբ՝ ի նպաստ «Հայկական էսքիզներ»-Վարդգես Պետրոսյան» հիմնադրամին: Նոր եւ անհրաժեշտ գիրք է դրվել ընթերցողի սեղանին: Եվ նա, խորասուզվելով բովանդակ էջերի մեջ, ինքը կարձագանքի սույն ուշագրավ երեւույթին իր սեփական սրտի եւ մտքի կարողությամբ:

Ես միայն անհրաժեշտ եմ համարում «Ստորագրության պատիվը. Վարդգես Պետրոսյան» գրքի հրատարակումը ողջունող սույն նոթերիս մեջ մեջբերել Վարդգես Պետրոսյանի բոլոր ժամանակների համար իմաստալից խոսքերը. «Թերթը ունի մեկ օրվա, մեկ շաբաթվա կյանք, ամսագիրն՝ ավելի տեւական է, բայց երկուսն էլ մեկ տարի անց դառնում են հավաքածու, այն էլ՝ գրադարանում, որտեղ ապրում են իրենց կյանքի շարունակությունը, դեղնում են, խունանում: Այդ դեղնած, խունացած էջերը պահպանում են մեր ստորագրությունը: Այդ նյութերը ապրում են իրենց ներքին ինքնավստահությամբ, մոռացված ու հանգած են թվում, բայց կենդանանում են անմիջապես, լցվում պատմությամբ եւ կյանքով, երբ մենք թերթում ենք այդ էջերը, տեսնում մեր ստորագրությունները: Չամաչենք այդ ստորագրությունների համար: Ստորագրության պատիվը... Թերթում, ամսագրում չի կարող լինել փոքր կամ մեծ, կարեւոր կամ անկարեւոր նյութ եւ դրա համար ժուռնալիստը ամեն պարագայում պետք է հարգի իր ստորագրությունը:

Արժանի լինենք այն երջանկությանը, որ ընթերցողը որոնի մեր ազգանունը, իսկ երբ ասեն՝ «Ընկերը ժուռնալիստ է»- մարդիկ դեպի մեզ թեքվեն հարգանքով եւ հետաքրքրությամբ»:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Բասիկա» ցուցահանդես

Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի կոմիտեն իր սրահն է տրամադրել երկու ուսանողուհիների աշխատանքներին: Ցուցահանդեսում, որը կրում է «Բասիկա» անվանումը», ներկայացված են Գեղարվեստի ինստիտուտի ուսանողներ Արմինե Ղազարյանի եւ Ջուլիետա Դաշտոյանի ստեղծագործությունները: Առաջինի աշխատանքներում գերազանցում են վառ գույները, որը, ըստ նրա, իր հոգեկան վիճակի արդյունքն է: Արմինեն սկսել է ստեղծագործել 5-6 տարեկանից: Այդ ժամանակ նա իր ընտանիքով ապրել է Հոլանդիայում, եւ իր մանկական հիշողություններում Հոլանդիան եւ նրա բնությունը վառ են տպավորվել: Դրա ապացույցն են «Ամստերդամ», «Էկզոտիկա», «Երկինք», «Հող», «Օձերի աշխարհ» ստեղծագործությունները:

Ինքնատիպ են նաեւ Ջուլիետա Դաշտոյանի աշխատանքները (առաջին կուրսի ուսանողուհի), հատկապես «Փշոտ ծաղիկ», «Ֆանտազիա», «Երերային օրհող»:

Այս ցուցահանդեսը մի ընտրանի է, որի կազմակերպման գործում մեծ դեր է խաղացել նկարչուհի, Երեւանի Գեղարվեստի ինստիտուտի դասախոս Նունե Աղբալյանը:

ՄԵՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Դորզի հիշատակին

Տարիների աշխատանքից հետո վերջապես կարելի է հույս հայտնել, որ լեգենդար Դորզ խմբի հիշատակին ձայնագրվող ալբոմն այս ամառ կհայտնվի վաճառքում: Այն ներառում է խմբի երգերի վերամշակումնե-

րը այնպիսի կատարողների կողմից, ինչպիսիք են Աէրոսմիթը, Քրիսսի Հայնդը, Ջոն Լի Հուկերը, Մերիլին Մենսոնը, Սթոուն Թեմփլ Փայլըթսը, Սմեշ Մաութը եւ ուրիշներ: Առաջին անգամ ալբոմի մասին խոսք գնացել է 1998 թ. հունվարին, երբ Սմեշ Մաութը հայտնել է MTV-ին Դորզի 'Piece frog' երգի վերամշակման մասին: Ավելի ուշ ալբոմի աշխատանքներին մասնակցելու ցանկություն հայտնել է Քրիդը: Երգերի մեծամասնությունը ձայնագրվել է Դորզի կիթառահար Ռոբի Կրիգերի օգնությամբ:

ԱՐԹՈՒՐ ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ
ԶԱՐԻՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Աստվածային ու տխուր սերը

Սանդրո Բոտիչելլին տեսել էր մահը

Մեդիչիների պալատը հյուրեր էր ընդունում: Այս հռչակավոր տոհմի գլխավորը՝ Լորենցո Հրաշալին, իր եղբոր՝ Ջուլիանի ծննդյան օրն էր նշում: Աղմուկը եւ ուրախությունը հանկարծակի դադարեց: Լորենցոյի շքախմբի մշտական անդամներից մեկը՝ նկարիչ Սանդրո Բոտիչելլին անմիջապես շուռ եկավ դեպի մուտքը եւ տեղում քարացավ: Մի ակնթարթ աշխարհն ասես դադարեց գոյություն ունենալ ֆլորենտացի երիտասարդ նկարչի համար: Դռների մեջ ամենաիրական հրաշք էր կանգնած, որի անունը Սիմոնետա դեի Կատանեի էր:

Երիտասարդ կինն ընդամենը տասնվեց տարեկան էր: Նա ծնվել էր Ջենովայի մոտ գտնվող փոքրիկ մի ավանում, հարուստ վաճառականի ընտանիքում: Հարսանիքից անմիջապես հետո նրա ամուսինը՝ վաճառական Մարկո դեի Վեսպուչին նրան բերել էր Ֆլորենցիա: Բարձրաշխարհիկ հասարակության մեջ երիտասարդ կինն այդ երեկո առաջին անգամ էր հայտնվում: Նա դեռեւս անծանոթ էր այս աշխարհին, եւ ազնվականական այս աշխարհն էլ դեռեւս անծանոթ էր նրան, ում հետո ողջ Ֆլորենցիան կոչելու էր «Ջենովայի աստղ»: Բացի բացառիկ գեղեցկությունից Սիմոնետան եւս մի կարեւոր շնորհ ուներ. նա այնպես նուրբ ու հրապուրիչ էր մարդկային շփումների ժամանակ, որ ամեն տղամարդու թվում էր, թե հենց ինքն է այդ հրաշքի սիրո միակ առարկան: Սակայն, որքան էլ տարօրինակ է, ոչ մի կին նրան չէր խանդում, բոլորը հիանում էին միայն... Մեդիչի եղբայրները, հիացած տիկին Վեսպուչիի գեղեցկությամբ, Բոտիչելլիին խնդրեցին ստեղծել գեղեցկուհու դիմանկարը: Նկարիչը, որը ոչ պակաս հիացմունք էր ապրում, անշուշտ համաձայնեց՝ համոզված լինելով, որ միայն իր վրձինը կարող է արարել այս գեղեցկության ճշմարիտ պատկերը: Սիմոնետայի նուրբ դեմքը, նրբությունը եւ փխրունությունը, հայացքի լույսը միայն ու միայն իր՝ Սանդրոյի ձեռքն է ի զորու հաղորդել կտավին: Այն պահից, երբ այս կինը մուտք գործեց նկարչի աշխարհը, Բոտիչելլին այլեւս չէր կարող մտածել որեւէ ուրիշ կնոջ մասին: Այլեւս նրա բոլոր սուրբ կանայք, վեներաները, ալեգորիաները պատկերվելու էին Սիմոնետայի տեսքով:

Այդ թվականներին Բոտիչելլին ստեղծում է ամենահայտնի գործերից մեկը՝ «Գարունը», որի հիմքում Պոլիցիանոյի բանաստեղծությունն էր՝ նվիրված Սիմոնետային: Երեւակայության ուժով ստեղծված մշուշոտ կերպարներում նկարիչը պատկերեց իր մոտ մարդկանց: Շրջապատված կիսամերկ հավերժահարսերով, կենտրոնում թիկնոցով փաթաթված Սիմոնետան է՝ նրբիրան, վշտալից ու խորհրդավոր: Ի՞նչ էր պահում իր հոգում այս գեղեցիկ կինը: Նկարիչները երբեմն, անկախ իրենց կամքից, կանխագուշակողներ են դառնում: Եվ այս դիմանկարն էլ կանխագուշակություն դարձավ: Բոտիչելլին, հասկանալի՝ միայն ենթագիտակցորեն, ցույց տվեց դժբախտությունը, որի գոյությանը չէին կարող հավատալ ոչ Սիմոնետան, ոչ նրա հարազատները, ոչ բարեկամները: Առավել եւս այն տեսնել չէին կարող միայն հիացողները:

1476 թ. Սիմոնետայի մոտ թոքախտի նշաններ նկատվեցին: Ախտաբեկված ընտանիքը նրան փոխադրեց Պյոմբինո փոքրիկ քաղաքը, որ գտնվում էր ծովափին, Էլբա կղզու դիմաց: Չնայած հարազատների գործադրած բոլոր ջանքերին, ապրիլի 26-ին Սիմոնետան կնքեց իր մահկանացուն: Նրա անժամանակ մահը համազգային սգի վերածվեց: Վշտի մեջ էին բոլորը, բացի թերեւս ամուսնուց, որն անմիջապես ամուսնացավ մի ուրիշ կնոջ հետ:

Սանդրո Բոտիչելլին անմխիթարելի էր դարձել: Հրաշագեղ Սիմոնետայի հուշը նրա հոգում ապրեց մինչեւ մահ: Գեղեցկուհու դիմագծերն այս կամ այն կտավում ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն երեւում էին աստվածամայրերի կերպարներում: Սիմոնետայի մահից տասը տարի անց Բոտիչելլին ստեղծում է իր ամենանշանավոր գործը՝ «Վեներայի ծնունդը», ուր Վեներայի պատկերում միայն ու միայն Սիմոնետայի դիմագծերն էին, նրա մարմնաձեւերը: Հսկայական կտավի վրա պատկերված է Վեներան, որը ողջ հասակով կանգնած է խեցու վրա: Սիրո եւ գեղեցկության աստվածուհին քիչ առաջ է աշխարհ եկել: Նա արարվել է ծովի փրփուրից: Զեփյուռները (թեթեւ քամու հրեշտակները) նրան ափ են հրում, ուր հավերժահարսը Վեներային դիմավորում է ծաղկազարդ թիկնոցով: Երկիրն սպասում է նրան: Օդը լցված է հրաշալի ու բուրավետ ծաղիկներով: Աստվածուհին կանացի իդեալական մարմին ունի, բայց դեմքը մանկական է, որը դեռ չի արթնացել այս կյանքի համար: Եվ միայն ոսկե վարսերը, որ փաթաթված են մարմնին, ինչ-որ տագնապալի հնչեղություն են հաղորդում փափուկ, նուրբ ողջ համանվագին: Այն տպավորությունն է մնում, որ այս կինն իր մեջ կործանարար կրքեր ունի: Ծովի խորքերից դուրս եկած եւ երկրի ափերին հասած այս խորհրդավորությունը տագնապահար է անում մարդուն...

Սիմոնետայի մահից երեսունչորս տարի հետո ծանր հիվանդ Սանդրո Բոտիչելլին, որը դեռեւս հավատարիմ էր մնացել իր սիրուն, խնդրեց, որ իրեն թաղեն Սիմոնետայի ոտքերի մոտ գտնվող տարածքում, Ֆլորենցիայի Օգնիսանտի գերեզմանատանը:

Դարեր կանցնեն, ճաշակներն ու հետաքրքրությունները կփոխվեն, բայց «բոտիչելլյան կերպարը» միշտ կմնա որպես աստվածային ու տխուր, նուրբ ու անբացատրելի սիրո հուշանիշ, սեր, որը կանխագուշակել էր մահը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Ապրիլի 13

- 1605 թ. մահացել է ռուսաց թագավոր Բորիս Գոդունովը:
- 1695 թ. մահացել է ֆրանսիացի բանաստեղծ եւ առակագիր Ժան Լաֆոնտենը:
- 1743 թ. ծնվել է ամերիկացի պետական գործիչ Թոմաս Ջեֆերսոնը: 1801-1809 թթ. նա եղել է ԱՄՆ-ի երրորդ նախագահը:
- 1904 թ. մահացել է ռուս գեղանկարիչ եւ մարտանկարիչ Վասիլի Վերեշչագինը:
- 1906 թ. ծնվել է բանաստեղծ եւ դրամատուրգ Սամուել Բեքեթը: Նա ծնունդով իռլանդացի էր, ապրում էր Ֆրանսիայում, իսկ գրում էր անգլերեն լեզվով (երբեմն նաեւ՝ ֆրանսերեն): Հետաքրքիր է, որ նա որոշ ժամանակ եղել է մեծ Ջեյմս Ջոյսի քարտուղարը:
- 1937 թ. մահացել է գրող Իլյա Իլֆը: Իլֆ եւ Պետրով հրաշալի երկյակը աշխարհին է նվիրել անզուգական «12 աթոռ» եւ «Ոսկե հորթը» վեպերը՝ բոլորին սիրելի հերոս Օստապ Բենդերի արկածների մասին:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Ահեկան ամսվա Պարխար օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Հայաստանի հավաքականը կմասնակցի Եվրոպայի առաջնությանը

Ինչպես հայտնի դարձավ «Ազգի» հրապարակումից հետո, Հայաստանի սեղանի թենիսի ազգային հավաքականին անհրաժեշտ միջոցներ տրամադրելու համար ցուցումներ է տվել փոխնախարար Իշխան Զաքարյանը, եւ արդեն իսկ ստանալով անհրաժեշտ վիզաները՝ մեր մարզիկ-մարզուհիները մեկնում են Բրեմեն, Եվրոպայի 2000 թվականի առաջնությանը մասնակցելու:

Հայաստանի պատվիրակությունը գլխավորում է ֆեդերացիայի նախագահ Ռոբերտ Ասատրյանը, իսկ մեր տղաների ու աղջիկների թիմերի առաջատարներն են միջազգային կարգի սպորտի վարպետներ Սամվել Վարդանյանը եւ Արմինե Սակինյանը: Վերջինս Բրեմեն է ժամանելու Յուլյա Անդրյանի, Սեդաս Սարգսյանի, Արամ Զավաղյանի հետ Իտալիայից: «Ազգի» թղթակիցը Եվրոպայի փոքր ռակետի լավագույն վարպետների մրցապայքարը ի վիճակի պիտի լինի ամբողջությամբ հրամցնելու ընթերցողներին:

Եվրոպայի առաջնությունը կանցկացվի ապրիլի 22-ից մայիսի 2-ը: Վստահաբար կարելի է ասել, որ թիմային առաջնության տղամարդկանց մրցավեճում հիմնական պայքարը ծավալվելու է մայրցամաքի գավաթակիր Ֆրանսիայի, աշխարհի ու Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն Շվեդիայի, Բելգիայի, Գերմանիայի, Խորվաթիայի, Անգլիայի միջեւ, իսկ կանանց թիմերից ուժեղագույններից են Գերմանիայի (իր չինացի մարզուհիներով), Ավստրիայի, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի հավաքականները:

Տղամարդկանց անհատական մրցումներում Եվրոպայի չեմպիոն ու աշխարհի թիվ 1 սեղանի թենիսիստ բելառուս Վլադիմիր Սամսոնովը դարձյալ հավակնում է ոսկե մեդալի, մանավանդ որ իր «տարկու» խաղը Գերմանիայի «Բորուսիա» (Դյուսելդորֆ) թիմում հաղթանակ բերեց այդ նշանավոր ակումբին, որի շարքերում փայլում էր նաեւ Եվրոպայի եւ աշխարհի նախկին չեմպիոն Յորգ Ռոսկոպֆը (Գերմանիա): Չեմպիոնի կոչման գլխավոր հավակնորդներից են Յան-Ուվե Վալդները (աշխարհի, օլիմպիադայի, Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն), Վերներ Շլագերը (Ավստրիա), Զորան Պրիմորակը (Խորվաթիա), Թիմո Բոլը (Գերմանիա), Մեթյու Սայենը (Անգլիա), Յորգեն Պերսոնը (Շվեդիա), Ժան-Ֆիլիպ Գասիենը, Պատրիկ Շիլան, Դամիեն Էլուան (երեքն էլ Ֆրանսիա): Վերոհիշյալ բոլոր աստղերն էլ մասնակցում են համաշխարհային պրոֆեսիոնալ «տոպ» մրցաշարերին ու մեծագումար վարձատրություններից դուրս՝ լայն փորձ ունեն միջազգային մրցաշարերում:

Հայաստանի սեղանի թենիսի ֆեդերացիան հրավեր է ստացել նաեւ սեղանի թենիսի միջազգային (ITTF) եւ Իսպանիայի ֆեդերացիաներից, մասնակցելու Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի ընտրական մրցաշարերին Սեւիլիա քաղաքում, մայիսի վերջին: Իսկ Սիրիայի սեղանի թենիսի ֆեդերացիայի նախագահ Ալի Յուկսելը նամակ է հղել մեր համապատասխան ֆեդերացիային, Հայաստանի կանանց ազգային թիմի հետ 15-օրյա ուսումնամարզական հավաք ու մրցումներ կազմակերպելու, համաձայնագիր ստորագրելու համար: Առայժմ Սիրիայի կանանց թիմը 2-րդն է արաբական աշխարհում, իսկ Եգիպտոսի, Աֆրիկայի ու արաբական աշխարհի չեմպիոնուհիներին Հայաստանի չեմպիոնուհի Մարիանա Սահակյանը պարտության էր մատնել 1999 թ.-ի արաբական աշխարհի ակումբային առաջնությունում, որտեղ հրավիրյալ խաղալով Բեյրութի ՀՄԸՄ-ի կազմում:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

ՀՈԿԵՅ

Պայքարը կշարունակի 16 թիմ

Ավարտվեց Հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) 83-րդ առաջնության առաջին փուլը: Այսպես կոչված «կանոնավոր առաջնության» արդյունքներով մասնակից 28 թիմերից որոշվեցին այն 16-ը, որոնք պայքարը կշարունակեն պրոֆեսիոնալ հոկեյի բարձրագույն պարգեւի՝ Սթենլիի գավաթի համար:

Այսուհետեւ թիմերը կմրցեն օլիմպիական մրցակարգով (զույգերի պարտվողները դուրս են մնում պայքարից): Փլեյ օֆի առաջին ռաունդում կհանդիպեն հետեւյալ զույգերը. արեւելյան կոնֆերենցիա՝ «Ֆիլադելֆիա»—«Բուֆալո», «Վաշինգտոն»—«Պիտսբուրգ», «Տորոնտո»—«Օտտավա», «Նյու Ջերսի»—«Ֆլորիդա», արեւմտյան կոնֆերենցիա՝ «Սենթ Լուիս»—«Սան Խոսե», «Դալլաս»—«Էդմոնտոն», «Կոլորադո»—«Ֆինիքս», «Դետրոյթ»—«Լոս Անջելես»:

Իր մարզական կարիերայի ընթացքում չորրորդ անգամ (եւ՝ երրորդ անգամ անընդմեջ) առաջին փուլի ռմբարկու դարձավ չեխ Յարոմիր Յագրը («Պիտսբուրգ»): Նա վաստակել է 96 միավոր (խփել է 42 գոլ եւ 54 արդյունավետ փոխանցում կատարել): Յագրը արժանացավ «Արտ Ռոս Թրոֆի» մրցանակին: Նշենք, որ բոլորից շատ գոլ խփել է ռուս Պավել Բուրեն (58)՝ զգալիորեն առաջ անցնելով մյուսներից:

Կանադայի մարզուհիների հաղթանակը

Կանադայում անցկացվեց աշխարհի հերթական առաջնությունը կանանց հավաքականների միջեւ:

Աշխարհի չեմպիոնուհիներ դարձան Կանադայի ներկայացուցիչները: Կանադացի մարզուհիները եզրափակիչում 3–2 հաշվով հաղթեցին ամերիկուհիներին եւ տիրացան ոսկե մեդալներին: Երրորդ տեղի համար պայքարում Ֆինլանդիայի հավաքականը 7–1 հաշվով պարտության մատնեց Շվեդիայի ընտրանուն:

Աշխարհի առաջնությունը նաեւ ընտրական բնույթ ուներ. առաջին 5 տեղերը գրավողներն իրավունք էին ստանում մասնակցելու 2002 թ. ձմեռային օլիմպիադային: Վերոնշյալ թիմերից բացի, Սոլթ Լեյք Սիթիում հանդես գալու իրավունք նվաճեց նաեւ Ռուսաստանի հավաքականը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չորսի մրցաշարն ավարտվեց

Բասկետբոլի կանանց Եվրալիգայի հաղթողի կոչումը Սլովակիայում վիճարկեցին աշխարհամասի ակումբային չորս թիմեր: Եզրափակիչում հանդիպեցին «Ռուժոմբերոկ» (Սլովակիա) եւ «Բուրժ» (Ֆրանսիա) թիմերը: Խաղը շատ համառ ստացվեց. բավական է ասել, որ հաղթողին որոշելու համար, հիմնական ժամանակից բացի, պահանջվեց երկու լրացուցիչ (5 րոպեանոց) խաղափուլեր անցկացնել: Ի վերջո, «Ռուժոմբերոկը» մրցակցին պարտության մատնեց 67–64 հաշվով եւ տիրեց աշխարհամասի կանանց ակումբային թիմերի ամենահեղինակավոր մրցանակին: Երկրորդ տեղի համար պայքարում մրցեցին «Գամբրինուս» (Չեխիա) եւ «Դինամո» Մ. (Ռուսաստան) թիմերը: Այստեղ չեխ բասկետբոլիստուհիների առավելությունը մրցակիցների նկատմամբ ակնհայտ էր. նրանք հաղթեցին 76–66 հաշվով:

Սապորտայի գավաթը՝ ԱԵԿ-ին

Եվրոպայի տղամարդկանց ակումբային թիմերի համար խաղարկվող մրցանակներից մեկի՝ Սապորտայի գավաթի եզրափակիչում հանդիպեցին Հունաստանի ԱԵԿ եւ Իտալիայի «Քինդեր» թիմերը: 73–66 հաշվով հաղթեց եւ մրցանակին տիրեց հունական ակումբը:

Խաղարկվեց երկու մրցանակ

Ջրագնդակի եվրագավաթների խաղարկություններում հայտնի դարձան երկու մրցանակների տերերը: Գավաթակիրների գավաթը նվաճեց Ռուսաստանի «Դինամոն» (Մ.): Այս թիմն առաջին խաղում հյուրընկալվելիս 3–5 հաշվով տանուլ էր տվել իտալական «Կարիֆիին», բայց սեփական լողավազանում անցկացրած պատասխան խաղում կարողացավ առավել քան համոզիչ հաղթանակ տանել 14–7 հաշվով: Եվրոպական ֆեդերացիայի գավաթին տիրեցին Խորվաթիայի «Դուբրովնիկ» ակումբի մարզիկները: Եզրափակիչում նրանք երկու անգամ առավելության հասան Իտալիայի «Կոնադի» նկատմամբ՝ 8–7 եւ 10–6:

ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

***

Ինչպես հայտարարել է անգլիական «Չելսիի» գլխավոր մարզիչ Ջանլուկա Վիալլին, երկրի առաջնությունից հետո իր թիմի կազմը լուրջ փոփոխություններ կկրի: Ամենայն հավանականությամբ նրա շարքերը կհամալրեն Պատրիկ Կլյույվերտը («Բարսելոնա») եւ Մուսթաֆա Իզզեթը («Լեսթեր»):

***

Ստամբուլում «Գալաթասարայ»—«Լիդս»՝ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի կիսաեզրափակիչ խաղին նախորդած վայրենությունների պատճառով ՈՒԵՖԱ-ն հավանություն է տվել ապրիլի 20-ին Լոնդոնում կայանալիք պատասխան խաղին թուրք ֆանատների ներկայությունն արգելելու որոշմանը:

***

Միլանի «Ինտերի» հարձակվող Ռոնալդոն ու նրա կին Միլենեն մի շաբաթ առաջ որդի են ունեցել: Հետաքրքիր է, որ բրազիլացի ֆուտբոլիստը ներկա է գտնվել Միլանի Մադոննինա հիվանդանոցում տեղի ունեցած ծննդաբերությանը եւ նույնիսկ օգնել է բարուրել նորածնին: Փոքրիկի անունը շատ նման է նշանավոր հոր անվանը. նրան կոչել են Ռոնալդ: Ի դեպ, Ռոնալդոն բուժել է լուրջ վնասվածքը եւ այժմ մարզվում է: Նա հույս ունի, որ շուտով կրկին կմասնակցի Իտալիայի առաջնության խաղերին եւ կօգնի անհաջողությունների շրջապտույտում հայտնված «Ինտերին»:

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Գոլովինո: 2. Փերի: 3. Մետրո: 4. Հազրո: 5. Օլգա: 6. Սարինյան: 9. Եզնիկ: 13. Դրախտածառ: 14. Բելինսկի: 18. Այովա: 19. Ասլան: 24. Շալյապին: 26. Ալիգատոր: 28. Սարտր: 31. Դյումա: 32. Վարյա: 34. Աբել: 36. Հնոց:

Հորիզոնական

7. Նոյեմբեր: 8. Թալալյան: 10. Սոփի: 11. Դրագարկ: 12. Ալիք: 15. Հիլարի: 16. Քեռայր: 17. Դակար: 20. Ոսոխ: 21. Լիոն: 22. Տոտո: 23. Լարի: 24. Շոբա: 25. «Նանա»: 27. Մասնե: 29. Էլյուար: 30. Նկարիչ: 33. Սառա: 35. Օյստրախ: 36. [illegible]րաս: 37. Դիֆերամբ: 38. Դյակոնով:

ԽԱՉԲԱՌ

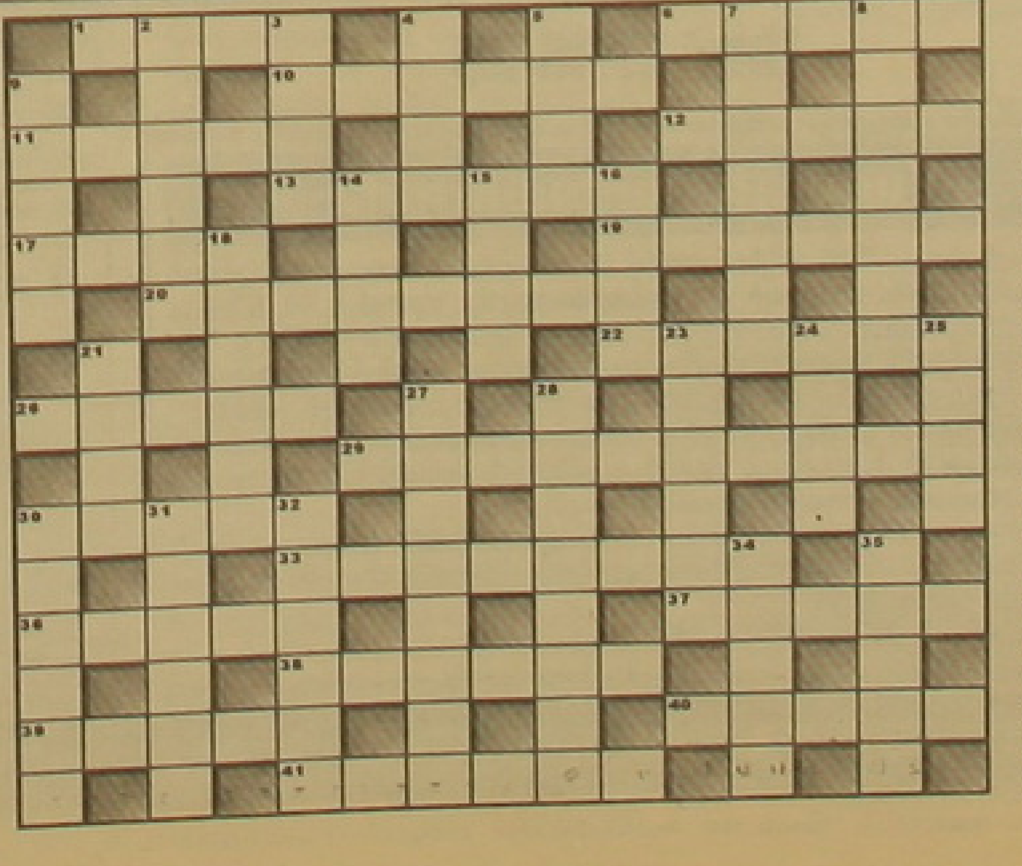

Ուղղահայաց

2. Այլ տեսության մեջ «պանդխտացած» տեսություն: 3. Նրա գլխին անիմաստ է «Ավետարան» կարդալը: 4. Հացաչոր, այն էլ թթված: 5. Նորվեգիայի «Երեւանը»: 7. «Կաթոլիկ ազգի» հայ գրող Վարդանը: 8. Հունական «երկրագործ» դիցուհին: 9. Բորիս, որդի Նիկոլայի: 14. Գրեթե չօգտագործվող «տղա երեխա»: 15. Թե գույնը, թե Tikkurila-ն: 16. Հոգով, մտքով խակ: 18. Անկորիզ խաղող: 21. «Էլ չթողեց տուն, ...»: 23. Հյուսիսային Ամերիկայի հարթավայրեր, որոնք աչքի են ընկնում բարձրախոտային խիտ բուսածածկույթով: 24. Նյութական կամ բարոյական «արժանի» վնաս: 25. Մանկական «ձայն տվող» թերթ: 27. Թղթեղեն «մեդալ»: 28. Առարկայի տեսքը ձեւավորող մասնագետ: 30. «Հայացված» հնդիկ աստվածուհի: 31. Ոսայնագործ հույն դիցուհի: 32. Աշակերտ՝ առանց ուսուցչի: 34. Ընթացիկ ժամանակաշրջան: 35. Անեծքից «տուժած» թումանյանական հարս-թռչուն:

Հորիզոնական

1. Երկաթի «մամուռը»: 6. Իտալիա՝ Լոլոբրիջիդա, Ամերիկա՝ Մոնրո, Ֆրանսիա՝ ...: 10. Արհեստագործության «բարձրագույն աստիճանը»: 11. Եւ սպասավորը, եւ ստորաքարշը: 12. Քամելեոնի «ազգակիցը»: 13. Գիշերամեջ «զբոսաշրջիկ»: 17. Քուվեյթի «ջուրը կտրողը»: 19. Հովանավորում էր նավագնացներին, բայց անդրերկրյա էր: 20. Աֆրիկյան Լիվինգստոն քաղաքի աշխարհահռչակ ջրվեժը: 22. 1988 թ. ողջ աշխարհը ճանաչեց Հայաստանի այդ քաղաքը: 26. Հիմնարկի «խառնակյուն» կնիքը: 29. Հայրը՝ Վր. Փափազյանի «Ժայռը», որդին՝ Հ. Մաթեւոսյանի «Աղունի Սիմոնը»: 30. Աշոտ Բաղդասարի Գրիգորյան: 33. Ցեցի «ցեցը»: 36. Հյուրասիրության «նպատակներին ծառայող» շատ ամաններ: 37. Ավիացիոն մետաղական «խառնուրդ»: 38. 20-րդ դարի վերջին Ձմեռային օլիմպիական խաղերի քաղաքը: 39. Հարավ ամերիկյան ջայլամ: 40. Բաղնիքային վիճակ: 41. «Լուսամուտի տակ կատարվող» վոկալ ստեղծագործություն:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Վարդան Օսկանյանն ամփոփեց եռամսյակը

Սկիզբը էջ 1

Նախարարը հաստատեց, որ Մեղրիի եւ Ղարաբաղի ու շրջակա տարածքների փոխանակմամբ ԼՂ հակամարտության կարգավորման առաջարկը հնչել է երկկողմ հանդիպմանը, սակայն Հայաստանի կողմից որեւէ կերպ չի ընդունվել որպես սեղանի առաջարկ. այսօրվա դրությամբ Հայաստանի համար որպես բանակցությունների վերսկսման հիմք շարունակում է մնալ պաշտոնապես ներկայացված «ընդհանուր պետության» փաստաթուղթը: Վարդան Օսկանյանը հնարավոր համարեց, որ տարածքների փոխանակման առաջարկը քննարկված լինի Անվտանգության խորհրդի նիստում, պարզաբանելով, որ իր ադրբեջանցի գործընկերոջ հետ ամեն հանդիպումից հետո ՀՀ նախագահը հրավիրում է Անվտանգության խորհրդի նիստ եւ բոլորին մանրամասն տեղեկացնում տեղի ունեցած քննարկումների մասին:

Ադրբեջանի արդեն պաշտոնաթող առանձին գործիչների կողմից պատերազմական գործողությունների վերսկսման հնարավորության մասին հայտարարությունների կապակցությամբ ՀՀ արտգործնախարարը նշեց, որ քանի դեռ նման հայտարարություններով հանդես չի գալիս պաշտոնական Բաքուն, «մենք դեռեւս դա լուրջ չենք ընդունում»: Գնահատելով սահմանագծում տեղի ունեցող տեղաշարժերը, իրավիճակը Ադրբեջանի բանակում, նախարարը հայտարարեց, որ «այսօրվա դրությամբ այդ խոսակցությունները անհեթեթություններ են, անիմաստ են, մենք այսօր որեւէ ձեւով, որեւէ քայլով չենք մոտեցել պատերազմի վերսկսմանը»:

Օսկանյանը հերքեց այն պնդումները, որ եթե չլինեին հոկտեմբերի 27-ի դեպքերը, ապա արդեն ստորագրված կլիներ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման փաստաթուղթը. այդ դեպքում, ընդգծեց նախարարը, Ստամբուլում Ղարաբաղի հարցի հետ կապված շատ ընդհանուր ձեւակերպման փոխարեն կարող էր լինել շատ ավելի բովանդակալից փաստաթուղթ, բայց ոչ թե վերջնական փաստաթուղթ:

Տարածաշրջանային անվտանգության համակարգ ստեղծելու Հայաստանի առաջարկի վերաբերյալ արտգործնախարարը նշեց, որ դրա կիրառման առումով այսօրվա դրությամբ դրական արդյունքներ չկան, տարբերակի կիրառումը հանդիպում է բազմաթիվ խոչընդոտների: «Այստեղ կան շահերի բախումներ, բավականին բարդ դիվանագիտություն է պահանջվելու, որպեսզի մենք կարողանանք հարթել այդ բոլորը», հայտարարեց նախարարը: Սակայն նա դրական համարեց, որ տարբեր առաջարկությունների միջեւ առկա սկզբունքային լուրջ տարբերություններից հետ մեկտեղ ընդհանուր մոտեցումները համարյա թե նույնն են: Ուստի, նախարարի կարծիքով, որոշ չափով սկզբունքների եւ հատկապես կոնֆլիկտի հարցերի առաջընթացի պայմաններում միգուցե հնարավոր է ընդհանուր հայտարարի գալ:

Ամփոփելով անցած երեք ամիսների ժամանակահատվածում կատարված աշխատանքը, նախարարը նշեց, որ արտաքին քաղաքականության մեջ հիմնական շեշտը շարունակելու է մնալ տարածաշրջանային խնդիրների վրա: Մասնավորապես, ակտիվ երկխոսություն է տարվել Հայաստանի հարեւանների հետ՝ Իրան, Վրաստան, Թուրքիա, Ռուսաստան. վերջինի հետ թեեւ Հայաստանը սահմաններ չունի, սակայն Հայաստանն այն համարում է հարեւան երկիր: Երկխոսություն է տարվել նաեւ տարածաշրջանի նկատմամբ հատուկ հետաքրքրություն ունեցող երկրների՝ Ռուսաստան, ԱՄՆ, Չինաստան, Ճապոնիա, ինչպես նաեւ Եվրամիության հետ, հատուկ ուշադրություն է դարձվել նաեւ արաբական պետությունների հետ հարաբերությունների ընդարձակմանը եւ խորացմանը:

Տարածաշրջանային տնտեսական համագործակցության առումով, որի հիմնական շեշտը դրվում է ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրի շրջանակներում ճանապարհների բացման, գոյություն ունեցող ճանապարհների առավել արդյունավետ օգտագործման վրա, նախարարը որպես բավական արդյունավետ գնահատեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի վերջերս Ռումինիա կատարած այցի ընթացքում Հայաստան-Վրաստան-Ռումինիա ուղու օգտագործման հետ կապված քննարկումները: Այցի ընթացքում քննարկվել է նաեւ ՏՐԱՍԵԿԱ-ի շրջանակներում որպես տարանցիկ երկիր Հայաստանի հանդես գալու հնարավորությունը՝ ծրագրում Իրանի մասնակցության պայմաններում, ինչը կախված է ղարաբաղյան խնդրից, քանի որ միայն Նախիջեւանի երկաթգծի բացվելուց հետո հնարավոր կլինի ՏՐԱՍԵԿԱ-ի այդ մեկ ճյուղը առավել արդյունավետ օգտագործել:

Արտաքին քաղաքական առաջնահերթությունների թվում Վարդան Օսկանյանն ընդգծեց եվրոպական ուղղության կարեւորությունը, մասնավորապես կարեւորելով առաջիկայում Եվրախորհրդին Հայաստանի հնարավոր անդամակցությունը: Նախարարը չբացառեց, որ Հայաստանի հետ միաժամանակ կարող է լուծվել նաեւ կազմակերպությանը Ադրբեջանի անդամակցության խնդիրը:

Էլչիբեյը նորից է ձգտում իշխանության

ԱՆԿԱՐԱ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Ադրբեջանի նախկին նախագահ, Ազգային ճակատի կուսակցության առաջնորդ Աբուլֆազ Էլչիբեյը մտադիր է երկրի իշխանության գլուխ կանգնել: «Ես նախկինում ասել եմ եւ այժմ մեկ անգամ եւս կրկնում եմ, որ Ադրբեջանի իշխանության գլուխ կկանգնեմ», նա հայտարարել է թուրք լրագրողների հետ ապրիլի 10-ին կայացած հանդիպման ընթացքում:

Թուրք լրագրողների այն հարցին, թե կարելի է արդյոք Էլչիբեյի այցելությունը Թուրքիա գնահատել որպես հանուն իշխանության պայքարին Անկարայի աջակցությունն ապահովելու ձգտում, Էլչիբեյը պատասխանել է, որ նախագահ դառնալու իր ցանկությունը հիմնված է սեփական հնարավորությունների եւ ժողովրդի կամքի վրա:

Աբուլֆազ Էլչիբեյն իր վերաբերմունքն է արտահայտել Ադրբեջանում վերջին ժամանակներս տեղի ունեցած քաղաքական իրադարձությունների նկատմամբ: Նրա խոսքերով, Ադրբեջանում կառավարող ռեժիմը 7 տարվա ընթացքում չի կարողացել լուծել երկրում առկա եւ ոչ մի խնդիր: «Հեյդար Ալիեւը շուտով կկորցնի իշխանությունը, ուստի ընդդիմությունն ու ժողովուրդը պետք է միավորեն իրենց կամքը: Եկել է ընդդիմության իր վճռականությունը դրսեւորելու ժամանակը», ասել է Էլչիբեյը:

Մեգրելիան Է՞լ է անկախություն պահանջում

ԲԱՔՈՒ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ANS գործակալության հաղորդմամբ, Վրաստանի Զինված ուժերի գնդապետ Ակակի Էլիավան, որ 1998 թվականի հոկտեմբերին Վրաստանի արեւմուտքում տեղ գտած խռովության պարագլուխն է եղել, պաշտոնական Թբիլիսիից պահանջել է անկախություն կամ լայն ինքնավարություն շնորհել Մեգրելիայի տարածաշրջանին: Նա նաեւ հանդես է գալիս պաշտոնական Թբիլիսիի դեմ ռազմական կամպանիա վերսկսելու սպառնալիքներով: Էլիավան հայտնի է որպես նախագահ Շեւարդնաձեի արմատական հակառակորդներից մեկը եւ նախագահական ընտրությունների ընթացքում եղել է Պատիաշվիլու կողմնակիցը: Վրաց գնդապետի պնդումներով, ընտրությունները Վրաստանում անց են կացվել կոպիտ խախտումներով:

I S T C Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոն М Н Т Ц

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻՈՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոնի (ՄԳՏԿ) կողմից իրագործվող կոնվերսիոն ծրագրի շրջանակում Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) սկսում է հատուկ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների վերապատրաստման ծրագրի դիմումների ընդունումը երկրորդ փուլի համար (Java ծրագրավորում, ցանցերի նախագծում եւ կառավարում), որը տեղի կունենա ՀԱՀ-ում 2000 թ. մայիս-սեպտեմբերին:

Նախապատրաստման դասընթաց (անվճար).
Անգլերեն լեզվի արագացված ուսուցում - 6 շաբաթ, մայիս-հունիս

Հիմնական դասընթացներ (յուրաքանչյուրը՝ 30 ԱՄՆ դոլարի համարժեքով).

- Ցանցերի նախագծում եւ կառավարում - 8 շաբաթ, հունիս-օգոստոս
- Java ծրագրավորում - 10 շաբաթ, հուլիս-սեպտեմբեր

Յուրաքանչյուր դասընթացի բարեհաջող ավարտի դեպքում կտրվի վկայական:

Դիմորդները պետք է ցուցաբերեն բավարար հետաքրքրվածություն եւ համապատասխանեն հետեւյալ պահանջներին.
- Ծրագրավորման փորձ
- Անգլերենի տարրական իմացություն
- Նախկին պաշտպանության համակարգի ձեռնարկությունում աշխատանքի առնվազն 1 տարվա փորձ

Դիմորդները պետք է դիմումի փաստաթղթերը ստանան եւ հանձնեն ՄԳՏԿ գրասենյակ՝ անգլերենով մանրամասն ինքնակենսագրականի հետ, ազգային ակադեմիայի կենտրոնական շենք, 1 հարկ:
Հեռ.՝ 524740, 271075
Դիմումների հանձնման վերջնաժամկետը՝ 2000 թ. մայիսի 2-ին:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2000-2001 ուսումնական տարվա ընդունելությունը՝ **մագիստրոսի** կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով.

- **ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ**

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **ապրիլի 17-ը, ժամը 15^00-ը:**

Տեղեկությունների համար դիմել՝

Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ:

Հեռ.՝ 27-16-29

Հարգելի բաժանորդներ

«Հայմամուլ» ՊՓԲ ընկերությունը՝ Հայաստանում մամուլի տարածման ամենահին, ամենահուսալի կազմակերպությունը, սկսում է ՀՀ, ԱՊՀ եւ հեռավոր արտասահմանյան երկրների թերթերի եւ ամսագրերի 2000 թ. երկրորդ կիսամյակի բաժանորդագրությունն ինչպես կազմակերպությունների եւ ձեռնարկությունների, այնպես էլ անհատ բաժանորդների համար:

Ընկերությունը երաշխավորում է բաժանորդագրված մամուլի առաքումը բաժանորդի նախանշած ժամին ու վայրում (բնակարան, աշխատավայր, փոստարկղ, մոտակա կրպակ եւ այլն):

Տեղեկությունների համար դիմել «Հայմամուլ» ՊՓԲԸ (Սասունցի Դավթի հրապարակ 2) կամ թիվ 10 փոստատան (Հանրապետության հրապարակ) մեր գործակալին:
Հեռ.՝ 45-82-00, 45-82-56, 56-79-40

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

13 ապրիլ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.10 Մանրամասներ
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Ինչ կա-չկա
11.00 Գ/Ֆ «Բեովուլֆ»
12.25 Երաժշտական կինոնկար «Ժողովրդական տոն»
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտծրագիր
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 «Խորը շահում»
19.50 Ժողովրդական երգեր
20.00 Բժիշկ եւ հիվանդություն
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Հեռուստակապալոգ
21.50 Պրեմիերա
22.00 «Բարի ակնթարթ»
22.50 Հեռուստամարաթոնի էջերից
23.10 Հիք շքեր
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

Պրոմեթեւս
9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
17.00 Մուլտծրագիր
17.35 Բնաշխարհ. «Բնությանը պահապան»
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Սոլթին»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լրաբեր
20.35 «Խաղամոլները»
21.50 Համերգ. Ռոլինգ Սթոունզ
22.25 «1-02» լրատու
22.35 Գ/Ֆ «Լավագույն ժամանակներ»

9.00 Տոմար
10.30 Կամ-կամ (կրկնություն)
19.05 Չոքիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Ի դեպ
20.30 Ասպարեզ
21.10 Հրապարակ
22.05 Գ/Ֆ «Հրեշտակների խաղը»
0.35 Ակնթարթ
0.40 Գ/Ֆ «Վեռածննդի դարաշրջանի մարդը» (ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ջոնի Քվեստի անհավանական արկածները»
16.45 Վիկտորինա երեխաների համար
17.00 «100 տոկոս» ծրագիրը
17.25 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.30 «Կալամբուր»
20.00 Գործընթաց
20.45 Սերիալ «Հուշեր Շերլոք Հոլմսի մասին»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Գ/Ֆ «Տոտալիտար սիրավեպ» (դերերում Գ. Բոկաշեւսկայա, Ս. Յուրսկիյ, 1998 թ.)
01.10 Նայիր
01.45 Նորություններ
02.00 Սերիալ «Նոր դարաշրջան»

РТР
7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.30 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
9.20 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
10.35 Քրեական թղթակցություն
10.40 «Արեն-սպորտ»
11.10 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.20 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀՄՄ
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանաց խաղաք»
15.05 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
16.45 Նոր «Հին բնակարան»
17.35 Մուլտսերիալ «Արկածներ ուտենիների սակ»
18.30 Աշտարակ
18.55 Երկխոսություններ ծննդության մասին
19.25 Կինո+TV
20.25 «Սպիտակ թութակ» ակումբ
21.40 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
22.30 Կինոյի ժամ. Ելենա Շեւչենկոն, Վալենտին Գաֆտը «Կազանի որբը» ֆիլմում
00.30 Վերջին սեանս. Կուրտ Ռասելը «Տումբսթոուն» ֆիլմում (ԱՄՆ)
02.55 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
03.10 Խաղուր բազմոցի վրա

Լուծարվում է

ՀՀ պետռեգիստրի Արաբկիրի տարածքային բաժնում 15.05.93 թ. գրանցված «Շանթ» ՍՊԸ-ն:
Գրանցման հ. 264.110.01673, գրանցման վկայական՝ 01Ա016152
Պարտատերերին երկու ամսվա ընթացքում խնդրվում է դիմել ք. Երեւան, Սունդուկյան 15/4, բն. 14:

@rminco Global Telecommunications Համակարգչային ուսուցում ԻՆՏԵՐՆԵՏ դպրոցում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1241 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 12. 04. 2000 Գինը՝ 100 դրամ